Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 18, 1982 No. 51. VOL. LXXXIX.

В ТВИН СИТІС ВШАНУВАЛИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Міннеаполіс, Мінн. (М. К.). — Цього року українська громада в Міннесоті вписала в анали своєї історії велику подію. Українські католицькі парафії св. Константина в Міннеаполісі і св. Стефана в Сейнт Пол молитвами і святковим концертом величаво вшанували Блаженнішого Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого з нагоди 90-річчя його народження.

Згідно з бажанням духовних властей, святкування започатковано в неділю, 21-го лютого. Того дня в заповненій церкві св. Константина Благодарственну св. Літургію в наміренні Ювілята відслужив о. митрат д-р Степан Кнап. Він також виголосив глибоку змістом проповідь і закликав до молитви, щоб Бог післав українському народові більше великих провідників і відданих українській Церкві священиків.

В неділю, 7-го березня, в авдиторії школи св. Константина відбувся святковий концерт, гаслом якого було „У поклоні Блаженнішому Патріярхові".

Після молитви програму відкрив д-р Михайло Козак. Він сказав, що Боже Провидіння призначило Блаженнішому Йосифові твердий і тернистий шлях. Воно дало йому почесне завдання стати безкомпромісовим оборонцем українського народу і його Церкви в найтрагічніші часи існування. Це завдання він мужньо і з великою посвятою виконав і за це український люд, розкинений по всіх континентах світу, нагородив його найбільш почесним званням Патріярха. Як частина цього люду, українці-католики в Твин Ситіс, як добрі діти перед своїм батьком клонять голови і бажають своєму Патріярхові ще більших многих літ на службі Богові, Церкві, народові і всьому людству.

Головну промову виголосив о. митрат Семен Їжик, редактор часопису „Поступ" з Вінніпеґу. З великою любов'ю і пошаною до Ювілята він розказав про його тернистий життьовий шлях, позначений тяжкою працею великими досягненнями, в'язницями, цькуванням, завзятою боротьбою і сильною вірою в перемогу правди над злом. Вказуючи на різні шкідливі намагання неприхильних українському народові людей, доповідач твердив, що нарід таки будує патріярхальний устрій в своїй Церкві і хоч цей факт ще не всіми визнаний, сьогодні можна заявити: „Блаженніший Отче Йосифе, Патріярхом нашим Ти єси". Цю заяву присутні прийняли голосними оплесками.

В англійській мові промову про життя Патріярха Йосифа виголосив Роман Козак. Нав'язуючи до заяв Святіших Отців на адресу Блаженнішого Отця Йосифа, промовець доказував, що сьогодні немає сумніву, що Ювілят є не тільки гордістю українського народу, але також цінною прикрасою Вселенської Церкви.

Завершенням цієї частини програми був вірш „Поклін Патріярхові" у виконанні Ореста Татарина.

Різноманітна і на високому рівні мистецька програма включала пісні церковного хору під керівництвом інж. Євгена Карп'яка, а також сольоспіви Мирона Стеця і Славки Павлишин Ґелеґер при акомпаньяменті Олени Карп'як. Відомий місцевий ансамбль „Акорд", під керівництвом Юрія Луцика, гарно заспівав ряд українських пісень, а капеля бандуристів парафіяльної молоді, під керівництвом інж. Володимира Вовка, бездоганно виконала в'язанку народних пісень.

Багато насолоди дали виступи дітей садочка і учнів суботньої української школи. Вони виконали деклямації „Привіт Блаженнішому Патріярхові" і „У поклоні Князеві Церкви".

Програму свята закрито заключним словом о. митрата д-ра С. Кнапа. Він сказав, що український нарід повинен бути вдячний Богові, що саме тепер, напередодні 1000-річчя хрищення України, має такого великого Ісповідника Віри і борця за Христову Церкву. Тому в цей великий святочний день, 90-ту річницю з дня народження Патріярха і Кардинала, „ми всі бажаємо йому багато Божих ласк, сили і многих та благих літ". Всі присутні піднялися з місць і заспівали „Многая Літа".

Молитвою „Боже, вислухай благання" закінчено це велике свято в пошану улюбленого сина українського народу.

Сальвадорські партизани вдерлися до столиці

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Групи партизан, які проникли під прикриттям нічної темноти на передмістя столиці Ель Сальвадору, відкрили вогонь по різних будинках, включно з приватними мешкальними домами. Швидко стягнені військові резерви й поліція розбили партизанські скупчення й партизани відступили в поспіху.

Напад партизан на передмістя столиці, обстріл ними приватних домів та поранення цивільних людей і тому подібне показують, що партизанське командування вирішило за всяку ціну зірвати парляментарні вибори, які мають відбутися 28-го березня. Нелюдяність лівих партизан, їхня політика нищення всього, навіть приватного майна, їхнє протиставлення виборам викликало спротив населення столиці, яке їм у часі боротьби не допомогло, а навпаки виступало проти них. Протипартизанські й протилівацькі настрої поширюються швидко по цілій країні. Партизанське радіо „Венсерамос" заповіло всенародний зрив напередодні 28-го березня, але настрої населення вказують радше, що ніякої масової підтримки партизани не отримають.

Вказують на це події в двох великих містах Санта Ана і Сан Віценте. Вкоротці після атаки на передмістя столиці партизани напали на ті два міста. Їм вдалося вдертися в центр міст, опанувати деякі державні будівлі, але на тому кінець. Населення їх не підтримало, а військові частини, які наспіли на відсіч перевели енергійну очищувальну акцію. Партизани обидва міста залишили, навіть не забираючи своїх вбитих, що вони завжди робили раніше. В одному тільки Сан Міґуелі вони залишили за собою 28 вбитих. Тільки частину вбитих вони забрали зі собою, а так само поранених.

В часі перебування в тих містах партизани, побачивши неприхильну поставу населення, почали поводитися з ним брутально та забирати в нього різні речі і харчі. Крім того, все довкруги вони нищили, на що тільки могли положити свою руку. Таке їхнє поступування викликало спротив і засуд з боку населення. Загальні настрої мабуть найкраще описав 60-річний робітник Педро Хуан Чакон, який сказав: „Як ми можемо їм допомагати, коли вони уже так багато зруйнували й далі руйнують".

Грецька Церква зриває екуменічні розмови з Ватиканом

Атени, Греція. — Минулого року восени грецька Православна Церква видала докладний звіт і свою опінію про перебіг і висліди довгих розмов з представниками Ватикану, що їх ціллю є розпочати зближення між православним світом і Католицькою Церквою. Документ той був видержаний у дуже песимістичному тоні, а тепер голова делеґації Православної Церкви Греції, єпископ Хризостом з Перістері, висловив думку, що взагалі недоцільно такі розмови продовжувати.

Грецька делеґація поставила передумови для продовжування тих розмов. Розмови мали б початися вже 30-го червня ц.р., а їхнім місцем назначено Мюнхен, Західня Німеччина. Грецькі вимоги подані у категоричному тоні й радше мають вони характер ультиматуму. Греки вимагають, щоб Вселенська Католицька Церква і Папа Іван Павло II особисто припинили допомогу католицьким Церквам східнього обряду, серед яких найбільшою і найбільш динамічною є Українська Католицька Церква та зреклися зв'язку з ними. Крім цього греки вимагають, щоб Папа Римський уневажнив висвячення архиєпископа східнього обряду Трансильванії, Румунія, Траянона Крісана. Греки вважають, що Румунія є православною країною і висвячення архиєпископа Трансильванії, який традиційно є духовим провідником і апостольським адміністратором усіх католиків в Румунії, серед яких більшість належить до східнього обряду, є спробою оживити Католицьку Церкву в Румунії та підважити впливи Православної. У цій самій справі зложив протест перед Папою голова Православної Церкви в Румунії, патріярх Юстиніян, який також погрозив, що коли Папа не відкличе висв'ячення архиєпископа Траянона Крісана, то це загрозить продовжуванню розмов між православними й католиками.

В листі патріярха Юстиніяна до Папи наголошено шовіністичні позиції тих румунських кіл, які заперечують права існування й себевияву тій українській меншості, яка живе ще й тепер у тій країні. Лист патріярха Юстиніяна підкреслює, що „всі румуни є православні", а про національні меншини та їхні права ані словом не згадує.

Коментарі світової преси нагадують, що за плечима тієї акції проти Католицьких Церков східнього обряду стоїть Москва, яка на ділі веде компанію проти Української Католицької Церкви, що її вона вважає своїм найбільшим ворогом.

ВШАНУЮТЬ П. АНДРУСЕВА

Ню Йорк, Н.Й. — Цієї п'ятниці, 19-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора, в Літературно-Мистецькому Клюбі при 136 Друга авеню, відбудеться вечір в пошану св. п. Петра Андрусева. Доповідь на тему: „Петро Андрусів — мистець українського історичного малярства" виголосить Любомир Кузьма. Доповідь буде ілюстрована прозірками з творчости мистця.

Брежнєв розпочав нову пропаґандивну офензиву

Москва. — Всі засоби інформації й пропаґанди в Москві й взагалі в Совєтському Союзі розпочали барабанний пропаґандивний вогонь з приводу листа Леоніда Брежнєва до президента Роналда Реґена, в якому він пропонує мораторіюм в приміщуванні ракет з багатонапрямними атомовими головками та повідомляє, що СССР односторонньо припинює розміщування нових ракет типу СС-20 на терені Східньої Німеччини та суміжних країн.

Пропаґандивний похід розпочав сам Брежнєв своєю промовою на форумі конференції профспілок.

Москва запропонувала мораторіюм й припинила розміщування своїх СС-20 ракет після того, як вона вже примістила велике число таких ракет і тримає їх у готовості до акції. Західні інформаційні служби подавали, що Москва розмістила 280 таких ракет та що вони мають засяг на цілу Европу й частину прилягаючих морів і Атлантійського океану. Обчислення західніх чинників виявилося замалими, бо Москва примістила не 280, а 300 таких ракет. З огляду на те, що приміщування більше таких ракет нераціональне й непотрібне, то Брежнєв запропонував мораторіюм в приміщуванні дальших. Американці та їхні західньоевропейські союзники плянують приміщувати в Західній Европі подібні власні ракети типу Першінґ 2 наступного року.

Кожна із совєтських ракет типу СС-20 має три атомові головки величезної нищівної сили й практично Москва може знищити ними декілька разів всі головні житлові осередки в Европі, увесь промисл, комунікації.

Европейські засоби масової інформації у своїх коментарях до совєтського проголошення мораторії пояснюють, що совєтська пропозиція спрямована не до Вашінґтону, а до інших европейських столиць, що їх Москва починає саме тепер підважувати своїми дипломатичними й пропаґандивними заходами. Рівнобіжно з тією закулісовою дипломатичною акцією, Москва висуває різні господарські проєкти, які мали б допомогти Европі вийти з господарської кризи. А найважливіше вона намагається підважити европейські уряди масовими акціями, демонстраціями на вулицях европейських міст, як це вже мало місце декілька місяців тому.

БУШ ЗГАДАВ УКРАЇНУ І БАЛТИЦЬКІ КРАЇНИ

Вашінґтон. — В середу, 10-го березня ц.р., президент Роналд Реґен видав спеціяльну проклямацію, назначуючи день 21-го березня як „День Афганістану" і закликав вільні народи світу відзначити цей день солідарности з афганськими борцями за свободу.

У спеціяльній церемонії в Білому Домі, якою проводив колишній державний секретар Вілліям Роджерс, крім президента Реґена ще виступили віцепрезидент Джордж Буш, д-р Еґон Клепш, віцепрезидент Европейського парляменту та молоденька афганська студентка, Нагід Моджадіді (псевдо), яка вручила Президентові афганський національний прапор.

У своїй промові Віцепрезидент Буш, засуджуючи совєтський терор в Афганістані, сказав, що Америка не забуває про змагання за свободу поневолених народів Східньої Европи, „від балтицьких країн до України і Узбекістану".

В цій надзвичайній церемонії взяли участь представники Франції, Англії, Західньої Німеччини, Австрії, Панами, Таїлянду, Тайвану, Кенії і Японії.

Президент Реґен, відчитуючи свою проклямацію, казав: „Совєтський Союз мусить зрозуміти, що світ ніколи не забуде того, що совєти зробили в Афганістані... Афганський народ кинув виклик Совєтському Союзові з такою силою, яких є мало в новітній історії... і заплатив велику ціну... Його села і доми — знищені; афганців мордовано кулями, бомбами та хемічними середниками". Він закликав до ґльобальної підтримки афганських борців за свободу.

З українців, які були запрошені до Білого Дому, були проф. Лев Е. Добрянський, д-р Іван Басараб, Іванна Рожанковсьика, Марта Федорів, Володимир Демчук, Степан Поступак і д-р Володимир Душник.

Цього самого дня, в год. 2:30 по полудні, відбулася конференція в справі американської закордонної політики, головно у відношенні до СССР, подій в Польщі, як теж Близького Сходу і південносхідньої Азії.

Заступник державного секретаря Волтер Стоссел, колишній американський амбасадор в Польщі і Совєтському Союзі, подав загальний огляд американської політики. Інші представники Державного департаменту — а саме Джан Д. Скенлан, Пітер Констабл і Джан Г. Голдридж, — аналізували і пояснювали американську політику на Близькому Сході, як теж розвиток подій у В'єтнамі і Камбоджі.

У світі

ІРЛЯНДСЬКА РЕСПУБЛІКАНСЬКА АРМІЯ (ІРА) продовжує свою терористичну діяльність, не зважаючи на великі й успішні поліційні акції проти її членів. Поліційні арешти на протязі останніх декількох тижнів значно прорідили ряди ІРА, але щораз нові добровольці поповнюють їх. На протязі двох годин вибухло в різних місцях Олстеру п'ять бомб. З того, чотири бомби не потягнули за собою ніяких людських жертв, а тільки чималі матеріяльні знищення. Зате п'ята бомба вбила 9-річну дитину, а 10 осіб поранила. Ця п'ята бомба вибухла в місті Бенбридж, розташованому 30 миль на захід від столиці Олстеру, Бельфасту. Поліція й громадськість Олстеру побоюються, що бомба, що її підкладено в Бенбриджу, відновляє акцію, подібну до тої, яка колись була популярною серед членів ІРА, а саме підкладання бомб у найлюдніших місцях, на головних вулицях міст і т. п. Такі бомби спричинювали великі жертви в невинних людях, але саме це було ціллю терористів. Власне бомба в Бенбриджу була підкинена на головній вулиці міста, де, звичайно, найбільше людей.

ГОЛОВА ТРИБУНАЛУ ФРАНЧЕСКО ПУЛЬЦІНІ у Вероні, Італія, перед яким відповідає дев'ять італійських терористів, що схопили були американського генерала Джеймса Дозієра, заявив, що поліційні допити обвинувачених неважні з огляду на те, що обвинувачені обвинуватили поліцію у грубих методах. Терористи не твердять, що поліція вживала проти них побоїв, або інших примусових засобів, а тільки, що поліція натискала на них різними арґументами й вони під впливом поліційного тиску призналися до закидуваних їм злочинів та подали різні деталі виконання тих злочинів, а зокрема схоплення генерала Дозієра. Не допомогли арґументи прокуратури, що терористів схоплено на „гарячому вчинку", коли вони перетримували генерала в приватному приміщенні прикованим до ліжка. Зате суддя Франческо Пульціні прийняв переслухання у слідчого судді, бо той „не вживав засобів натиску".

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ВТРИМУЄ У СТРОГІЙ таємниці прізвища своїх офіційних служак, а зокрема провідного персоналу КҐБ, війська, науково-технічних дослідчих інститутів тощо. Тому після смерти Семена Цвіґуна не було подано до відома, хто зайняв його місце першого заступника шефа КҐБ, Юрія Андропова. Аж тепер стало відомим, що тим першим заступником є Ґеорґій К. Тсінев. Йому, як заступникові Андропова, підлягають два найважливіші елементи в системі КҐБ: закордонна розвідка й „мокра робота", тобто скритовбивства, виконувані закордоном та внутрішні війська КҐБ. Голова КҐБ — Андропов, проводить багато часу на політичних і інших справах, він є членом Політбюра, яке засідає дуже часто й тому його заступник має велику силу у своїх руках. Тсінев працював десятки років у системі КҐБ, виконував різні небезпечні завдання за кордоном та виявився кращим оперативником КҐБ, що й стало підставою його кар'єри. Як і попередній перший заступник Андропова, Цвіґун, він є „специялістом" в українській справі, тобто має набиту руку в боротьбі з українськими патріотами й самостійницькими елементами. Які пости він займав в Україні в часі своєї кар'єри — невідомо й нелегко ствердити, бо оперативники КҐБ дуже часто зі зміною функцій міняють і прізвища.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ КОРОЛІВСТВА Йорданії опублікувало наказ за підписом міністра оборони, який є також прем'єром йорданського уряду, Мудара Бадрана, яким заборонило мешканцям західнього берега Йордану, який від 1967 року входить у склад Ізраїля, брати участь у членстві та в працях об'єднання сіл. Об'єднання сіл — це спеціяльна формація, у склад якої входить більше число сіл та яка виконує надрядну адміністраційну ролю у відношенні до громадської управи поодиноких сіл. Міністер інформації Йорданії Аднан Абу Одег пояснив, що Ізраїль пробує при допомозі таких об'єднань реалізувати свою систему автономії управи арабськими оселями на правому березі. Але він не пояснив, чому уряд Йорданії вважав себе компетентним у цій справі після того, як він уже роки тому перелив всі повновласті на Палестинську Визвольну Організацію, як єдиного репрезентанта

В Америці

З АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВНИХ КІЛ повідомляють, що існують докази, що аґенти совєтської розвідки подорожують по ЗСА, вишукуючи „слабкі" місця у системі розташування сателітів. Мова тут про сателіти, що мають сиґналізувати у випадку нуклеарної атаки. Згідно з цим повідомленням, деякі з цих комунікаційних вузлів можна знищити дуже легким способом.

ПОВЕРНЕННЯ В АКТИВНУ СЛУЖБУ КОРАБЛІВ—лазаретів знову стало актуальним при настанові сучасної Адміністрації президента Роналда Реґена. Морська фльота має пляни повернути для активного медичного обслуговування моряків колишні кораблі- шпиталі, як і вивінувати відповідно приватні танкери та звичайні пасажирські океанні пароплави. Плянується влаштувати так 24 операційні залі і палати на 2,000 шпитальних ліжок. Морська фльота ЗСА обходилася без кораблів-лазаретів вже кілька років, з того часу, як кораблі-лазарети „Ріпоз" і „Санкчюарі" були вилучені з активної служби. Тепер Пентаґон хоче і їх мати назад. Причина цього: на випадок війни і пересилки військових з'єднань швидкого розгортання на терени поза Америкою, де нема достатніх медично-шпитальних удогіднень, як, наприклад, обшир Перської затоки. Військова фльота ЗСА дістала на здійснення цих плянів одну третину більйона долярів у бюджеті на 1983 рік.

У ЗВ'ЯЗКУ З ВИЯВЛЕННЯМ АМЕРИКАНСЬКИМИ сателітами нового далекосяглого совєтського бомбовика, подібного до американського типу Б-1, у Пентаґоні ствердили, що він більший від американського і що 50-70 таких бомбовиків будуть, правдоподібно, готові до вживання вже на початку 1990 року.

ЦІНИ НА БЕНЗИНУ ТУТ ПАДАЮТЬ ВСЕ НИЖЧЕ й нижче, що свідчить про зменшення інфляції в країні. В останньому тижні на сході ЗСА коло ґазолінних колонок появилися написи: ціна за ґальон бензини 1.07 дол. і подібні ціни. Золото також обнизилося в ціні, і тепер його унція коштує ледве понад 300 дол., що становить одну третину найвищої ціни, яка була приблизно два роки тому.

В РАЗІ НЕЩАСЛИВОГО ВИПАДКУ НА ДОРОЗІ чи вдома, дуже важливо діяти швидко, не втрачаючи дорогого часу, що може бути критичною ситуацією. Але що саме треба робити — не завжди ясно. Тому Крайова рада допомоги безпечної їзди видала безкоштовну 28-сторінкову брошуру „Кишеньковий посібник у наглих випадках", яку кожний може дістати, виславши заадресовану до себе конверту на адресу: Public Relations Department, National Safety Council, 444 North Michigan Avenue, Chicago, Ill. 60611. В листі треба запитатися за числом брошури 192.25.

СУМНОЗВІСНА „СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКА овочева мушка", яка в 1980 році навідала стейт Каліфорнію, загрожуючи знищенням 13,2-більйонової аґрикультурної господарки цього овочевого стейту, здається вже взята під контролю. Стейтові офіційні чинники „обережно-оптимістично" висловлюються про знищення цього сільськогосподарського шкідника з початком весни цього року. Виходить, що обсипання протикомашною отрутою з повітря садів і городів у Каліфорнії, зокрема в тих трьох районах, де цієї мушки було найбільше з контроверсійного тоді наказу губернатора, увінчалося таки успіхом.

ВИСОКІ ШКОЛИ, В ЯКИХ НАДАЮТЬ СТУДЕНТАМ маґістерські та докторські дипломи, станули в обличчі кризи, сьогодні ж бо багато з ґрадуантів цих шкіл покидають науковий фах, а натомість перекидаються на більш поплатні кар'єри, як — бизнес, право, медицина та інженерську професію. Проте, один із чільних адміністраторів цих шкіл висловив парадоксальну думку, сказавши, що сьогодні „хоча є забагато кандидатів на докторантів, проте немає доволі вартісних кандидатів".

ЗАСЛУЖЕНУ ДІЯЧКУ ВІТАЛИ В ГОЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ

Майже сорок років Анна Гнатюк була безперебійно секретаркою 37-го Відділу Українського Народного Союзу. Тепер вона пішла на емеритуру, але перед виїздом з Елізабету до дочок в Південній Каролайні прийшла привітати Головну Екзекутиву УНС і редакцію „Свободи" та побажати їм гарного успіху на 30-ій Конвенції. На світлині під час відвідин-прощання (зліва сидять): д-р Іван О. Флис, Анна Гнатюк і Уляна Дячук; стоять — Василь Оріховський і Володимир Сохан.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. Волянська). — До редакції щоденника, після відвідин Головної Канцелярії УНСоюзу, у вівторок, 2-го березня, прийшла Анна Гнатюк, безперебійна секретарка 37-го Відділу УНС в Елизабеті, Н. Дж., протягом майже сорока років, щоб сказати своє щире і сердечне — прощавайте! Ця заслужена союзовка і також заслужена союзянка (вона так само ревно й довгі роки працювала в Союзі Українок Америки) тепер підійшла до певної великої життєвої межі: з огляду на вік, — народилася вона на сам Великдень 1893 року, — і на стан здоров'я, вона вирішила ліквідувати тут на сході Америки свій окремий дім і переїхати до дочок у Південну Каролайну.

Жвава все ще, хоч їй через рік буде 90 років віку, дуже мила і говірка, Анна Гнатюк оповіла про свою працю, про минуле, коли вона і такі, як вона — чесні, добрі, жертвенні піонери розбудовували сумою малих, проте преважливих діл, українське громадське, культурне і господарське життя в цій країні.

З великим інтересом слухалося цю мудру старшу українку, яка має поради і на сьогоднішній час: менше думати про власні користі, а більше про загальне добро. Оце і було її девізою, кличем, гаслом і засадою.

Приїхала А. Гнатюк сюди з Канади в 1915 році, а до Канади з Теребовельщини — кілька років перед тим. В Канаді деякий час проживала у Вінніпеґу, але то були тяжкі часи перших кроків на чужій землі. Може і через холод вирішила молода дівчина „втікати" до теплішої Америки. Тут жила деякий час на Лонґ Айленді і тут одружилася в тому ж 1915 році. Її чоловік Дем'ян Гнатюк помер п'ять років тому. В неї четверо дітей — син Василь і три дочки: Анна, Ольга і Марія. Звичайно всі вони члени УНСоюзу. Вони тепер вже одружені і з дітьми, то і дітей, своїх десятеро внуків, теж записала Анна Гнатюк до УНСоюзу. Повторилося це і з правнуками, яких вже має теж десятеро.

Перебуваючи вже з 1926 року з Елизабеті безвиїздно, спочатку займалася молода жінка домом і дітьми, але, як тільки підросли діти, вона влилася в течію активного громадського життя. Цього, 1982 року, на 30-ту Конвенцію вже не поїде — і з жалем згадує про це, бо

(Продовження на ст. 5)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6984) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Дивна справа

У двох числах філядельфійської „Америки" з 4-го і 5-го березня ц. р. появилася обширна стаття редактора Богдана Катамая п. з. „Чи врятуємо громадське майно" про прикру і дивну історію спершу українського Народного Дому в Маямі Біч, згодом Українського Культурного Центру в недалекому Голливуді на Флориді. Невеличка українська громада під проводом Володимира Трача закупила Народний Дім в Маямі Біч, але після того, як змінилися тамошні місцеві відносини на гірше і та околиця стала небезпечною, закуплено дім у найближчому містечку Голливуді. Сам В. Трач жертвував 5,000 дол., його син 2,000 дол., решту, до висоти кругло 50,000 долярів склали громадяни меншими сумами. Дім закуплено за кругло 90,000 дол., різницю покрили банкові позички (мортґеджі). В „Америці" поміщено текст Заклику „До українського громадянства Південної Флориди" з 1977 року, в якому кажеться, що „Український Культурний Центр буде надбаний уділами цілої Української Громади та буде її власністю..."

Але коли наступником В. Трача на пості голови Центру став Р. Балабан, то місцевий Відділ ООЧСУ вплатив в 1981 році на УКЦентр 14,000 дол., а нова Управа у квітні 1981 року змінила статут так, що право голосу на загальних зборах мають не уділовці (шеровці), що вплатили по 100 дол. як це було досі, а тільки ті, які вплатили по 500 дол. Таким чином позбавлено права голосу в Українському Культурному Центрі всіх, що вплатили були по 100 долярів, насправді більшість громадян. Автор тієї статті в „Америці" стверджує, що перші українські поселенці на Флориді старалися притягнути туди якнайбільше українських людей. „Але — читаємо там — не сподівалися, що з новими поселенцями приїдуть і такі, для яких партія й уявлене „добро" партії заступило добро народу, а партійна дисципліна заступила засади громадської моралі". Дальша історія „Українського Культурного Центру" в Голливуді на Флориді цілком дивоглядна. Бо у статті ред. Катамая читаємо: „30 березня 1981 р. Український Культурний Центр був проданий чи переданий за 10,000 дол. 'Фундації волі' заінкорпорованій в Нюйоркському стейті".

В „Америці" надрукований повний текст листа В. Трача до Р. Балабана і членів Управи Українського Культурного Центру в Голливуді на Флориді. В Трач (який швидко після того помер) запитує: „Чому Ви продали дім і майно УКЦ? На якій підставі? Що вас спонукало до цього? Чи дім не міг виплачуватись? Чи банкрутував? Цей дім і майно належали до цілої української громади в Маямі і Голливуді та околиці. Ми і я з Вами купували цей дім на службу нашій громаді — не для Вашого особистого вжитку, не для вжитку одної організації, але для вжитку всієї нашої громади полудневосхідного побережжя Флориди. Яким правом вас кілька осіб посміли позбутися цього майна, яке набуто жертвами і працею та піддержкою соток щирих українських людей?..." У тому листі кажеться теж, що рішення нової Управи УКЦентру „були прийняті на неправильно і нестатутово скликаних зборах... Навіть на останніх річних Зборах УКЦ 12-го квітня 1981 р. Ви не мали відваги повідомити членів, що це вже не їх дім..." І В. Трач дивується „що криється поза цими загадковими подіями..."

Справа опинилася в руках адвоката. Ред. Катамай правильно стверджує, що ця справа не повинна йти перед американський суд. Її повинна поладнати сама українська громада на громадський лад. Але чи це може статися?

Справа дійсно „загадкова". Який глузд було змінювати статут так, щоб позбавляти голосу жертводавців? Чи Управа мала право зробити це? А коли навіть вся та історія основана формально на правній базі, то який глузд було робити зміну, яка розсварила громаду і поділила її, який глузд було надавати спільній громадській установі, якою був Український Культурний Центр, якесь вужче групове чи партійне забарвлення. Статут цього Центру мав на цілі понадгрупові завдання і всі українські люди, всіх середовищ, однаково користувалися тією установою.

Стаття ред. Катамая не з'ясовує усіх подробиць. Тому справа Українського Культурного Центру в Голливуді дійсно залишається справою „загадковою". Але, чи все відбулося леґально чи нелеґально, фактом є, що правним власником загальногромадської установи стала на місце цілої місцевої української громади якась група людей.

В СУРІНАМ, МАЛЕНЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ В Південній Америці, яка має 350,000 населення, відбувся невдалий державний переворот. Лідера перевороту повішено, його заступник втік невідомо куди, а учасники перевороту подалися за кордон.

Степан Левчук

ЧИТАЮЧИ ПРОТОКОЛИ РІЧНИХ НАРАД...

III

Послідовно і ще яскравіше виявилася тенденція з боку деяких членів Головного Уряду УНСоюзу обмежити значення і вплив УНС, відібравши йому позицію загальновизнаної української заморської твердині і звівши УНСоюз майже виключно, як сказано в заяві 11-ох, до ролі „фінансово-забезпеченевої інституції, ціллю якої є захист асекураційних інтересів його членства та фінансовий ріст інституції." Така тенденція проявилася у виступах і кількох статтях проф. Івана Телюка, який у цій ділянці на протязі останнього часу став свого роду теоретиком зведення УНСоюзу з позиції всеукраїнської братської організації національного характеру до ролі якоїсь фінансової інституції на американський лад.

Відповідь на такого роду суґестії і настанови дано Екзекутивою УНСоюзу в „Ствердженні" з 29-го грудня 1981 року, де вказано на те, що, крім забезпеченевої діяльности, УНСоюз на основі статуту заснований для ширення серед членів засад добродійности і милосердя для того, щоб запевнити членам і їхнім нащадкам моральний та інтелектуальний розвиток, виховувати і повчати їх про засади вільного правління, про американські закони й інституції, вдержувати школи, читальні, виховні устаткування, публікувати і поширювати літературні і виховні твори. Словом, робити саме те, що робить Український Народний Союз від часу свого заснування, і що він мав би раптом перестати робити на домагання деяких членів Головного Уряду під претекстом, що це — „політика"!

Тут, як ніде інде, видно, про що йдеться деяким членам Головного Уряду, які у нельояльності до своєї організації натискають, щоб вона зреклася своєї громадсько-суспільної і величезної культурно-освітньої діяльности, залишаючи, очевидно, ті всі справи близькому їм середовищу. А УНСоюз — то іншуранс, і крапка.

Таким дорадникам варто теж повторити слова управителя Союзівки Володимира Кваса, що стосуються однаково добра і Союзівки і самого УНСоюзу: „Ми мусимо вести Союзівку як готель, але український готель, бо в Америці є багато готелів, і людям (для самого готелю) не треба їхати до нас понад тисячу миль".

Вкінці треба сказати кілька слів про дивну однозгідність 11-ох членів, які підписали окрему заяву і демонстративно голосували проти прийняття звітів Екзекутиви. Адже на нарадах і між ними повинна б виявитися якась різниця в поглядах, бо там обговорювано багато справ, і нормально водиться, що хтось з чимось не погоджується, а другий знов цю справу підтримує: дискутують, шукають якоїсь розв'язки, критикують одне чи друге, але й похвалять за дещо. Бо буває всяко, нема ідеальних людей, нема ідеальних осягів, бо помилятися є людською річчю, як і людською річчю є вибачати, прощати помилки.

Але на нарадах Головного Уряду УНСоюзу у виступах 11-ох членів таких відхилень не було; на слова признання чи похвали ніхто з них не спромігся, у всіх них була натомість якась дивна однозгідність у виступах проти Екзекутиви, така однозгідність, яка проявляється тільки тоді, коли людина зрікається своїх власних поглядів і переконань, глуха на арґументи, глуха навіть до свого внутрішнього голосу, бо вона підпорядкована директивам чи інструкціям центру, перед яким зобов'язана безоглядним послухом.

Саме через таку дивну однозгідність бльоку одинадцяти такий був характер нарад Головного Уряду УНСоюзу в днях 8-го до 12-го червня 1981 року, коли деякі члени Уряду бачили перед собою в дискусії не членів Екзекутиви ані союзовців, але політичних противників, яким не належиться ні співчуття в трагедії, ні подяка за труд, ні навіть добре слово, а належиться тільки догана, критика, засуд і неприховане бажання зла.

У цьому і була сумна картина, як далеко відійдено від духу фратерналізму, на якому побудований УНСоюз, і від духу національної солідарности, що повинна об'єднувати і годити нас усіх — дітей однієї матері України і громадян свободолюбної демократичної Америки. Вернутися чим скоріше до цих вартостей, до цього духу фратерналізму, співжиття і співпраці, відкинувши чужі налети нетерпимости, нетолерантности і партійної ексклюзивности, — треба всім тим, хто хоче зватися правдивим союзовцем, хто хоче перебувати і працювати в нашій великій союзовій родині.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЖІНОЧЕ МИСТЕЦТВО?

У своїй статті-рецензії „Тепер лише сцена (без героїв)" про мою виставку, яка відбулася в Українському Інституті Америки („Свобода", ч. 48, з 13-го березня), Юрій Соловій пише, що „варто зробити певну конфронтацію" моєї праці „з гаслами та ідеями жінок-мисткинь взагалі" популярного тепер жіночого руху. Таке сполучення рецензії з дискусією дальше згаданого „жіночого мистецтва" зокрема нефортунне у відношенні до моїх праць. Якщо б Соловій встановив характеристики „жіночого мистецтва", а тоді нав'язав ці характеристики до моїх праць, то можна б погоджуватися або не погоджуватися з його насвітленнями, але такий підхід мав би оправдання. Однак, коли ні один з аспектів „мистецтва жінок", які він вичисляє (аж сім) покликаючись на „ідеологів", а саме (я скорочую): „центральний фокус", „м'які, заокруглені форми", „зацікавлення власною анатомією", „материнство", „пастелеві кольори", „традиційна (домашня) роля жінки" і „суспільний лад (і революція)", навряд чи має якесь відношення до моїх праць, то пощо тоді їх нав'язувати до рецензії про мою виставку. До речі, в історичній перспективі мистця чи не всі наведені аспекти можна також навести до „мистецтва чоловіків", а деякі навіть до мистецтва автора статті-рецензії.

Вже довго до появи чи радше пожвавлення жіночого руху я брала участь у професійному мистецькому світі і, не відчуваючи дискримінації, не мала потреби з нею змагатися. Також поняття „жіночих" характеристик у мистецтві для мене завжди було абсурдною категорією. Мене завжди цікавили деякі духові процеси, які відбувалися в мистецтві, як наприклад, абстрактний імпресіонізм, згодом вичерпання для мене можливостей вислову засобами безпредметности, дуже складний поворот до світу об'єктів (до яких поверталося і дальше повертається багато мистців), а тепер засоби експресії символікою рослинного світу. Виставки „жіночого мистецтва" не робили та не роблять для мене жадного сенсу, як і не роблять сенсу виставки „чоловічого мистецтва" або мистецтва людей із зеленим волоссям, яких останньо можна побачити на вулицях Ню Йорку.

Аркадія Оленська-Петришин

ПЕРШЕ ВИКОНАННЯ

На третьому концерті в Українському Інституті Америки в Ню Йорку 7-го лютого було виконано Тріо а-моль Василя Барвінського та Тріо е-моль Нестора Нижанківського. Рецензент імпрези Теодор Терен-Юськів („Свобода", 25-го лютого) зазначив що „обидва тріо, головно Нижанківського, були мабуть вперше виведені у ЗСА".

Цей здогад не відповідає правді. Тріо Барвінського було вперше виведено в Америці у 1930-их роках Товариством Приятелів Української Музики з участю композитора й скрипаля Романа Придаткевича. Згодом це тріо виконувано в 1953 році у Філядельфії з участю Романа Савицького — піяніста, Оксани Сімович — скрипаля, та Мирослава Дуди — челіста.

Твір Н. Нижанківського виконано вперше в ЗСА 2-го квітня 1961 року в залі Карнеґі Рісайтел Голл у Ню Йорку на концерті, присвяченому творам Нижанківського. Виконавцями були: Дарія Каранович — піяністка, Володимир Цісик — скрипаль, та Даніел Вандерзал — челіст. Концерт фірмував Український Музичний Інститут.

Роман Савицький, мол.
Кренфорд, Н. Дж.

Володимир Левенець

„ШИРОКІ ФРОНТИ" В. КОРОТИЧА

Український підсовєтський поет, журналіст і лікар, автор кількох збірок поезій і цілого ряду статтей на літературні й громадські теми, „урядовий турист" по осередках українських скупчень у країнах вільного світу, метою якої було звести з вірного шляху певну кількість „правовірних еміґрантів", а тепер „літописець" комуно-московської епохи і пропаґандист „високих ідей комунізму" Віталій Коротич, знову почав „наступати широким фронтом" (заголовок його статті-виступу на з'їзді журналістів України, поміщеної в „Літературній Україні" з 11-го лютого ц. р.), тим разом не тільки проти „українських буржуазних націоналістів", але усіх „ворогів соціялістичного світу".

Треба признати, завдання це не легке, але у В. Коротича неабиякі здібності. Він вміє маневрувати між власним сумлінням і настановою і вказівками компартії, знаючи, що режимові непотрібно сьогодні справжніх літературних шедеврів, великих полотен, доброї поезії, але зате він цінить „виробничих техніків", справжніх пропаґандистів, співців „щасливого життя колгоспного села" чи робітничого селища. Очевидно, справжній, непродажний мистець у такій задушливій атмосфері задихається, йому бракує життєдайного повітря, він пробує хоч на хвилину відірватися від атмосфери так званого соцреалізму, хоч як це тяжко приходиться у системі терору КҐБ, який готовий роздерти кожну жертву за вказівкою своїх партійних зверхників. Коротичеві це не загрожує, бо він ще у пізніх 70-их роках зробив, за порадою літературного критика Миколи Дубини, „перестановку" і почав відрікатися від свого „я", проповідувати газетно-пропаґандивний жанр і крикливо рекламну макулятуру.

Ще у 1974 році всі ми починали думати, що колишній шестидесятник В. Коротич, мабуть, не зуміє більше втриматися на поверхні, і, не зважаючи на його дуже великі здібності — маневрувати між власним сумлінням і настановою та вказівками партійних наглядачів. Читаючи підсовєтську пресу, тоді у нас створилось враження, що зоря Коротича котиться по небосхилі і йому треба буде поділити долю Євгена Сверстюка, Івана Світличного, тодішнього Івана Дзюби та багатьох інших „прискрибованих" культурних діячів до яких КҐБ вже не має більше довір'я. Йому тоді закидали „брак ідейного гарту", „передового світогляду", „надто велику прив'язаність до релігії", „західні ідейні зразки у поезії" тощо. Здається, всього цього баґажу вистачало б для того, щоб засудити поета і заслати його до ізоляційних таборів праці чи ведених органами КҐБ психіятричних заведень.

Так, однак, не сталося. Після критичної статті М. Дубини, на Коротича напустили ще декількох інших партійних писак з метою „поставити його на чітко окреслені ідейні позиції", що й сталося пізніше. Щоб В. Коротичеві не бракувало „ідейного гарту" і, щоб він „не блукав в туманностях" совєтські чинники в Україні зробили максимум зусиль після чого, — як пише підсовєтська преса, — Коротич „засудив свої раніші погляди і відхилення, а у писачнях показав читачеві реальні картини життя в їх справжній соціяльній і психологічній сутності".

Але повернімся до властивої Коротичевої теми, його „наступу широким фронтом", чи, ми б сказали, нової, мабуть апробованої КҐБ теорії інтелектуальної конфронтації совєтськими „капіталістичними" теоретиками на Заході, бо як каже Коротич, сьогодні „світ дуже чітко політизовано й розділено на фронти. Мені важливо напочатку вже нагадати вам і самому собі, що ми живемо й діємо в умовах пропаґандистської аґресії, розв'язаної проти світу соціялізму, — радіо й телевізійні ефіри гудуть, як повітря, над полем бою; іде війна, в якій уже є вбиті, поранені, полонені та дезертири. Те, що наприкінці січня над багатьма країнами світу прошумів черговий американський пропаґандистський суховій, — теж належить до подій цієї війни."

Далі він каже, що „ми всі в наступі; ми зобов'язані виявляти все більшу пропаґандистську активність, бо противники наші бояться саме її". Заки це станеться Коротич пропонує тим часом „наполегливіше приходити не тільки до своїх друзів, але й до ворогів — не тільки до тих, хто шанує нас, але й до тих, хто боїться. „Капіталізм, на думку нового Коротича, „ховається від нас за бар'єри — вони бояться нашої ідейної непримиренности й готові на все, щоб змусити до мовчання кожного, хто не продається". Він закликає „наступати на ворожі бастіони, бо неправда стає матеріяльною, збройною антирадянською силою, якщо наполегливо не долати її." В. Коротич боїться також діяльности українських й інших антикомуністів з-поміж поневолених Москвою народів коли пише, що: „ворожі гармати б'ють прицільно. На Заході вкотре уже прагнуть створити і розіграти „українську націоналістичну карту", шукають на нашій землі продайдуш, спекулюють ними; лиш за останній рік мені довелось прочитати кілька романів, виданих і перевиданих в США та Великобританії багатомільйонними тиражами — для всього світу — з провокаційно мрійливими сюжетами про те, як на Україні досягнуто згоди між сіоністами й буржуазними націоналістами почато антирадянський терор".

Це так відзивається, мабуть, Коротич про книжку „Диявольська альтернатива" Фредерика Форсайта, яку на Заході вміжчасі прочитали мільйони і то не тільки українців, але також чужинців, які цікавляться українською проблемою і

(Продовження на ст. 5)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка Анатолія Коломийця

Від 19-го до 20-го березня ц.р. у „Домі Сеньйорів" у Чикаґо відбудеться виставка акварель мистця Анатолія Коломийця. Якби маестро Коломиєць виставляв свої акварелі кожного березня, ми могли б уважати ці виставки предвісниками весни. Дивлячись на них, глядачеві видається, що ніжний, теплий, весняний леґіт лине з його майстерно виконаних акварель. Традиційні елементи акварельного мистецтва: вода, повітря, хмари, закріплені на папері елеґантно, ґраціозно чистими, розкішними прозорими фарбами.

Морські прибої клекочуть перед нами, а гірські потоки снують одвічні думи. Ми захоплюємося свіжістю древніх краєвидів, то знову екзотикою архітектурно-приманливих далеких міст, сповнених подекуди ще середньовічним, казковим чаром. Луки, ліси, міста дрімають, вповиті легким раннім серпанком або купаються у щедрих зливах життєдайного сонця.

Багатство гожих деталів мерехтить перед нашими очима, а глибина перспективи, начебто, запрошує нас увійти в Коломийцеву акварелю і захлинутися свіжим запашним повітрям, просякнутим польовими квітами й живицею.

За тридцять років А. Коломиєць намалював сотні композиційно вдалих олійних і

(Продовження на ст. 6)

Анна Власенко-Бойцун

ВІРУЮЧИЙ ШЕВЧЕНКО

III

А 27-го липня занотовує:

> Наприкінці подякував Всемогущому Чоловіколюбцеві, що подарував мені силу душі й тіла пройти цей похмурий тернистий шлях, не зранивши себе й не принизивши людської гідности.
>
> (Там, стор. 98)

Коли з увагою читаємо і прозу Шевченка, то нам стає ясно, що поет ніколи не заперечував існування Бога чи Його заповідей, а навпаки він виступав лише проти тих, що перекручують і зневажають Божі закони, проти фарисеїв і лжепророків:

> О, святі, великі, верховні Апостоли! Як би ви знали, як ми забруднили, як спотворили проголошену вами просту, прекрасну світлу істину! Ви предрікли лжевчителів, і ваше пророцтво сповнилося...
>
> (Там, стор.39)

Поруч сильної, незломної серед принизливих тюремних умовин віри, у Шевченка була ще й друга християнська чеснота — надія, що опромінювала його сірі, наболілі муштрою дні:

> *Сім тяжких літ у цьому безвихідному засланні не видавались мені такі довгі і страшні, як ці останні дні іспиту. А все від Бога... О, мій бідний, мій прекрасний краю, мій любий рідний краю! Чи скоро я зідхну твоїм цілющим, солодким повітрям? Милосердний Бог — моя нетлінна надія.*
>
> *(Там, стор.* 73)

> Шевчено опрокидує твердження Ґете, що надією живуть нікчемні голови. Надія властива і дрібним і великим, і навіть найпрактичнішим, статечним головам. Це наша найніжніша, постійна до домовини незмінна нянька-коханка. Вона прекрасна, раз-у-раз голубить довірливу уяву і всемогутнього царя, і світового мудреця, і бідного хлібороба, та й мою мізерну, і вколисує недовірливий розум своїми чарівними казками, що в них кожний з нас вірить... О як невимовно солодко вірити в це прекрасне майбутнє! (тобто близьку волю) Я був би байдужий, холодний атеїст, якби не вірив у цього прекрасного Бога, в цю чарівну надію.
>
> („Журнал", том IX, ст. 31)

В атеїзмі бачить поет всі нещастя суспільства й осуджує недовірків у своїм „Журналі"-щоденнику і своїх поезіях „Кавказі", „Холодному ярі" та в сотні разів цитованому „Посланні": „Нема ні пекла, ані раю, Немає Бога, тільки я!

Вкінці любов до Бога і безмежна любов до батьківщини, що віддзеркалена у кожному творі, на кожній сторінці „Кобзаря" і прозових творів. Шевченко одержимий любов'ю до свого рідного краю і до найменшого брата, а його заклик „Обніміться ж, брати мої, молю Вас, благаю!" — може зворушити найтвердше серце, а найважливіше він актуальний тепер так же само як тоді, коли його написав наш апостол Правди і науки.

Але короною правдивого Шевченкового християнізму є ідея всепрощення. Свої думки записав Шевченко у зв'язку з повір'ям уральських козаків про душу самогубців, які посипають могилу нещасного зерном, щоб пташки клювали зерно й молили Бога про відпущення гріхів нещасному. При цьому поет згадує подібний, ще поганський звичай на Україні:

> За моєї пам'яті на Україні на могилах самогубців відбувався не менше поетичний і справді християнський обряд, та його, як обряд поганський, наказали знищити наші вищі освічені пастирі.
>
> На Україні самогубців також ховали у полі, але конче на роздоріжжі. Протягом року, хто йшов чи їхав повз нещасного покійника, повинен був щонебудь кинути на його могилу — хоч рукав сорочки відірвати й кинути, як не було чого іншого. Через рік, у день його смерти, а частіше в Клечальну суботу (напередодні Зелених свят) сміття, що назбиралося, спалюють, як очищальну жертву, правлять панахиду і ставлять хрест на могилі нещасного.
>
> Чи може бути чистіша, вища, Богові миліша молитва за душу грішника, що не покаявся? Релігія християнська, як ніжна мати, не відкидає навіть і злочинних дітей своїх. За всіх молиться і всім прощає. А представники цієї кроткої, повної любови релігії, відкидають саме тих, за яких повинні б молитись. Де ж любов, заповідана нам на хресті нашим Спасителем Чоловіколюбцем? І що поганське знайшли ви, лжевчителі, в цій християнській жертві прощення?

Про релігію і її мотиви в творчості Шевченка появилось уже декілька добрих праць, не беручи до уваги вищезгаданих совєтських тенденційних писань, треба відмітити першу позитивну працю „Святе письмо у Шевченковій поезії" видатного львівського літературознавця Василя Щурата, що доказує впливи християнської філософії на творчість Шевченка. Працю ту написав Щурат ще в 1903 році, але вона актуальна ще й тепер. Три праці відомих академіків: проф. Смаль-Стоцького „Т. Шевченко. Інтерпретації", проф. Дмитра Чижевського „Шевченко і релігія", та найновішу працю проф. Ю. Бойка також „Шевченко і релігія".

Усі вони хоч і по-різному ставлять і обороняють тезу прорелігійности поета. Проф. Чижевський підкреслює, що „Шевченко антропологізує Христа, вбачаючи в Христі найвищу форму загальнолюдського" що створює дуалізм у відношенні до релігії: позитивний до народної релігійности й неґативний до московської церкви, що була слугою царів.

Проф. Ю. Бойко знову звертає увагу на релігійне реформаторство Шевченка і визначує його місце в розвитку української духовости поруч Івана Вишенського та Г. С. Сковороди.

На мою думку Шевченко не був ані таким аскетом як І. Вишенський, ані таким схолястом як Г. С. Сковорода, він був апостолом правди і науки. Лише чотири місяці до своєї смерти наш поет написав маленький стих:

І день іде, і ніч іде.
І голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки!

5.XI, 1860р.

Чи ж не пізнаємо, що саме Шевченко був тим унікальним апостолом Правди! Це ж він боровся і карався за правду! Це ж він писав:

(Продовження на ст. 5)

„Початок Києва — коли і як виник княжий город ?" — доповідь проф. Омеляна Пріцака в УВАН

Ню Йорк, Н.Й. (Л.Дражевська). — Наукову конференцію Академії у неділю, 28-го лютого, відкрив її президент проф. Юрій Шевельов, який сказав, що сьогоднішньою доповіддю д-ра Омеляна Пріцака Академія відкриває цикл доповідей про Київ.

Хоч досі приділялося чимало уваги регіональним проблемам, але видані публікації були присвячені переважно невеликим містам і селам. Проте Україна є країною великих міст, і треба вивчати їх буття та історичну ролю, передусім Києва, Харкова і Львова. Академія запланувала ряд викладів про поодинокі міста. Ці виклади включатимуть наукові доповіді, конференції на певні теми і спогади про окремі періоди в історії міст, або події, що відбувалися в цих містах. Є можливість вибору найрізноманітніших тем і підходів.

Далі проф. Ю.Шевельов відрекомендував проф. О. Пріцака як людину найбільш відому тим, що створила Український Науковий Інститут Гарвардського Університету і очолює його, але при тому він належить і до УВАН у ЗСА, є її віцепрезидентом, а в критичні моменти підтримував її наукове видавництво.

„Не можна знайти кращого доповідача, — сказав промовець, — який би відкрив цикл Київських викладів".

Професор Пріцак почав свою доповідь з твердження, що для українців Київ є епітоме — суть, символ — українського життя. Літописець XII століття назвав Київ „Матір'ю городів руських". У минулому Київ часом звали „новим Єрусалимом".

Роля Києва в житті України мінялася, про що свідчать великі коливання в кількості його населення протягом історії. Для ілюстрації проф. О.Пріцак процитував статистичні дані з недавно виданого енциклопедичного довідника „Київ". У ньому, наприклад, подано, що в XI столітті населення Києва складало 100,000 людей (але до цієї цифри є примітка про те, що деякі вчені вважають, що тоді в Києві жило 50,000 людей). З бігом часу населення Києва то зростало, то сильно зменшувалося. У 1647 році в Києві жило 15,000 людей, а в 1667 — 10,000. Від початку XIX століття населення Києва безперервно збільшувалося: у 1847 році воно становило 50,000, у 1872 — 120,000, а в 1914 — 626,000 людей.

Київ пережив періоди розквіту і періоди руйнації та занепаду. Не раз руйнували Київ руські князі, що боролися за київський престол. За козацької доби гетьмани рідко обирали Київ за свою резиденцію, наприклад, Богдан Хмельницький був у Чигирині, Іван Мазепа — у Батурині.

На місці сучасного Києва віддавна були поселення, від яких лишилися численні археологічні об'єкти різного віку. Найдавніша палеолітична стоянка, Кирилівська, існувала приблизно 20,000 або 15,000 років до Різдва Христового.

Але підкреслив проф. О. Пріцак, — треба ясно розуміти різницю між стоянками чи селищами, а містом. Село або селище — само себе постачає. До міста повинен бути довіз продуктів для його населення. Мають бути геополітичні обставини, що спричинилися до постання міста. Мають бути будівники міста і люди, що в ньому осελюються. Місто існує з того часу, як має юридичну структуру, займається промисловістю і торгівлею.

Міста в Східній Европі, на його думку, почали поставати не раніше VIII століття. Найстарше місто — Ладога — постало коло 759 року. Міст у Криму не можна рахувати, бо вони були грецькими колоніями, продуктом іншої культури.

Професор Пріцак нагадав, що згідно з свідченнями писаних джерел, велика частина нинішньої української території до X сторіччя була під владою хозар, які були в Києві приблизно до 930 року, тобто лише півстоліття перед прийняттям християнської віри. Деякі старі назви в Києві — хозарського походження: наприклад, річка „Почайна". „Чай" — тюркське слово, що значить „ріка". У Києві була дільниця — „Копирів кінець". „Копир" — означення якогось хозарського племени, „кінець" — околиця міста.

На думку історика Пріцака, Київ постав за часів хозарів у IX столітті, як укріплення середньо-азіятського типу. У Києві була гора — твердиня, був „кінець" і був Поділ. Поділ — торговельно-реміснича дільниця. У X столітті Київ став містом, до чого спричинилася міжнародна коньюнктура.

Перші писані свідчення про існування міста Києва з'явилися у першій половині X століття. Згадку про Київ знайдено у недавно відкритому і єдиному досі відомому оригінальному хозарському перґаментному документі, складеному старожидівською та хозарською мовами в Києві, приблизно 930 року, незадовго до того, як Ігор завоював Київ — це „хозарське місто", згідно з професором.

Є згадка про Київ у джерелах двох сусідніх культур — ісламської і візантійської. Ісламські джерела написані арабською та перською мовами між 920 і 930 роками. Візантійське джерело — це інформації, що їх зібрав імператор Константин Порфірородний у своєму творі „Про управління імперією", зредаґованому коло 945 року.

Коли ж саме постав Київ як місто? Очевидно дещо раніше, ніж ним зацікавилися сусідні держави і їх писані пам'ятки згадують про Київ. Місто Київ постало тоді, коли до цього склалися відповідні геополітичні обставини.

Київ виник на перехресті двох головних торговельних шляхів: сухопутнього — між Сходом і Заходом, і водного — між Північчю і Півднем. Сухопутній шлях вів із Регенсбургу над Дунаєм, столиці східньої франкської держави (майбутньої Німеччини) від 843 року, до Ітілю — столиці хозарів, розташованої біля гирла Волги. Водна дорога — це славний „путь із варягів у греки", передумовою постання якого було осягнення Візантією військової та економічної гегемонії у тодішньому світі. Царгород став торговельним центром у кінці IX століття після того, як 863 року візантійці цілковито розгромили арабську фльоту і заволоділи всім басейном Середземного моря. Відтоді Багдад уступив місце Царгородові.

Слава про візантійські успіхи досягла півночі Европи, і морехідні народи басейнів Німецького та Балтійського морів, звані у наших літописах „варягами", відкрили, що Дніпром можна дійти до нової економічної столиці. Отже передумовою для виникнення Києва було наладнання франко-хозарської торгівлі та здобуття економічної гегемонії Константинополем (Царгородом).

Проф. О.Пріцак підкреслив, що, беручи до уваги джерела — свої і чужі, можна вважати, що у IX столітті Київ був укріпленням, а найправдоподібніше — Київ як місто виник у останній чверті IX століття, хоч окремі поселення і київське укріплення існували далеко раніше. У X столітті Київ значно розрісся. Руси зайняли Київ очевидно перед 950 роком, але не раніше як 930 року. Літописи подають розбіжні дані про те, хто здобув Київ: Олег чи Ігор. Проф. О.Пріцак вважає, що то був князь Ігор.

Доповідь історика Пріцака, якою в Українській Вільній Академії Наук відкрито цикл викладів, присвячених поодиноким містам України, притягла численну авдиторію. У великій залі Академії влаштована виставка, присвячена історії Києва. Виставку організувала і по-мистецькому оформила Оксана Радиш, вшановуючи цим пам'ять проф. Володимира Міяковського, основника УВАН.

Миллисент Фенвик—борець за права людини

Серед читачів української преси в Америці, мабуть, немає таких, кому ім'я конґресменки Миллисент Фенвик було б невідоме. Можна з певністю сказати, що ніхто в американському Уряді не заслуговує від нас стільки подяки, як заслужила М. Фенвик. Сьогодні вона змагається у виборах на сенатора зі стейту Ню Джерзі. У цій статті я старатимуся показати, чому Миллисент Фенвик заслуговує та потребує найактивнішої підтримки українців.

Від 1974 року М.Фенвик служить у Палаті Репрезентантів 5-го дистрикту Ню Джерзі. В своєму дистрикті М.Фенвик набула надзвичайної популярности. У кожних з останніх трьох загальних виборів вона здобула коло трьох четвертин голосів. Сьогодні це майже нечувано в ЗСА. Кандидати з Демократичної партії виступають проти неї без ентузіязму, бо враховують, що боротися проти неї—це політичне самопокарання.

Хоч М.Фенвик ніколи виборів не програла, її вибори не завжди були легкі. У 1974 році в Республіканській номінаційній кампанії на конґресмена (primaries) вона перемогла свого супротивника більшістю всього у 81 голос. Справа в тому, що в республіканських номінаційних виборах бере участь дуже мала кількість виборців. Сильна, зорганізована опозиція може перемогти, і тоді М.Фенвик не зможе восени йти на сенатора на загальних виборах. Тому нам здається, що українські голоси в Ню Джерзі можуть мати вирішальне значення.

А чи справді М.Фенвик заслуговує на підтримку українців? Відповідь проста: протягом семи років праці в Конґресі вона стала наче чемпіоном у боротьбі за поліпшення долі українських політв'язнів та пошани прав людини в Україні. Вибір М.Фенвик на сенатора дасть нам доступ до Сенату на наступних шість років.

Коротко згадаймо працю М.Фенвик в обороні прав українського народу в минулому. В 1975 році вона їздила з конґресовою делеґацією в СССР. Там вона порушила справу еміґрації для жидів і представила список українських політв'язнів найвищим чинникам у Кремлі. Крім того, вона намагалася відвідати Валентина Мороза у Владімірській тюрмі, хоч звичайно, знала наперед, що їй буде відмовлено.

Відкритий виступ М.Фенвик про українців в СССР викликав сенсацію в американській пресі та брутальну реакцію з Кремлю. Спочатку Брежнєв нарікав, що мовляв, американська делеґація „помішана на людських правах". Потім совєтська преса написала, що українці та жиди підкупили М.Фенвик. Їй відмовили в праві відвідати СССР вдруге. Читачі „Свободи" можуть пригадати малюнок у „Перцю" двоголової змії: одна голова з тризубом, а друга—зі зіркою Давида.

Під час поїздки в СССР М.Фенвик зустріла Юрія Орлова (тепер ув'язненого), який піддав їй думку заснувати конґресову комісію, що наглядала б за виконанням Гельсінкських Угод. Проти такої комісії виступив Г.Кісінджер. Але після затяжної боротьби, в яку включилась українська громада ЗСА, М.Фенвик перемогла, і комісія працює й досьогодні.

Майже кожний із визволених українських дисидентів мав нагоду свідчити перед цією комісією. Ця комісія, більше ніж будь-що інше, спричинилася до того, що американська делеґація в Мадриді на повний голос порушувала справу заарештованих членів Української Гельсінкської Групи.

Миллисент Фенвик доклала багато зусиль для визволення Валентина Мороза. Про ці зусилля можна б написати книжку. Ось як вона це висловлює: „Після тих великих зусиль, коли я вперше побачила В.Мороза, то не вірила своїм очам. Я тільки могла підійти та обняти його".

М.Фенвик змагається далі за волю і справедливість для українських дисидентів, ув'язнених у совєтських катівнях. Десь із рік тому вона навіть докоряла нам, що українська громада затихла та вже мало чути про Руденка, Тихого, Матусевича, Мариновича. А зовсім недавно вона була автором листа до Брежнєва, в якому висловила турбування про долю арештованих членів Української Гельсінкської Групи. Цей лист підписали понад 100 американських конґресменів і сенаторів.

Згадане вище—це тільки маленький клаптик тієї праці, що М.Фенвик зробила для нашого народу. Недавно зорганізована група наших ентузіястів вважає, що коли ми хочемо мати свого чемпіона в Сенаті на наступних шість років, то мусимо докласти всіх зусиль, щоб якомога підтримати М.Фенвик у цьогорічних виборах, а головне—взяти якнайбільшу участь у номінаційних виборах Республіканської партії, які відбудуться 8-го червня 1982 року.

Д-р Ігор Кошман

Олбанська округа відзначила 90-річчя Патріярха Йосифа

Заходом Ювілейного комітету 28-го лютого ц.р. в церковній залі відбулася Святочна академія у 90-річчя Блаженнішого Патріярха Йосифа. Відкрив її голова Комітету о. Б.Скасків, а церковний хор проспівав молитву „Отче Наш".

У вступному слові о. Б.Скасків накреслив світлу постать Ісповідника Віри, Патріярха, символ нашої страдальної Церкви й нації. Сумівка Д.Наугольник продеклямувала поему М.Мир'яненка „Новітньому Мойсеєві". Співачка сопрано Тамара Лихолай у фортепіяновому супроводі В.Джібсона, проспівала мелодійним голосом „Аве Марія" Ф.Шуберта й „Мак" Б. Весоловського, а пізніше, разом з Р.Ґавур,— проспівали три народні пісні і вкінці „Виростеш ти, сину" В.Симоненка, муз. П.Майбороди. Обі співачки-членки відомого культурно-мистецького Товариства „Дзвін" у Ґлен Спей, спричинилися до мистецького успіху академії, бо їхні точки були найкращими та залишили тривалі враження.

Отець митрат В.Андрушків у промовах українською і англійською мовами підніс історичні заслуги нашого Патріярха та розказав про ювілейні врочистості в Римі. Пластунка С.Дзядів продеклямувала поему Є. Кривенко „В поклоні Патріярхові". Жіночий хор 99-го Відділу СУА у Вотервліті проспівав „Богородице Діво" Гнатишина та „Бандуристе, орле сизий" Китастого. Збірну деклямацію „Привіт Патріярхові" Є.Кривенка виконали: Л.Боднар, Х.Хорват, Х.Коновальчук і Д.Гарасимяк. Паніматка М.Скасків продеклямувала по-мистецькому поему М.Миряненка „Борцеві без меча", що залишила глибоке враження.

Вкінці о. Б.Скасків подякував усім виконавцям програми й гостям. Зокрема він підкреслив велику участь молоді та закликав її активізуватися в нашому житті, щоб згодом могла перебрати провід.

Молитвою за Патріярха, що її проспівав церковний хор, закінчено цю вдалу академію з найбільш численною участю нашого громадянства.

Хорами диригував Я.Кушнір, деклямації підготовив В.Боднар. Присутні склали пожертви на „Дар Любови" для Патріярха-Ювілята та підписувалися на листі з побажаннями для нього.

І.Д.

Автори нововиданих праць і видавництва книжок, якщо бажають мати в щоденнику поміщені безкоштовно вістки про їхні видання, а пізніше — рецензії на ці твори, повинні надсилати редакції „Свободи" по два рецензійні примірники таких новодруків. — Ред.

З діяльности ЗУАДКомітету

Анна Комічак передає скарбникові ЗУАДК-у чек на 5,000 дол. Стоять (зліва): д-р О. Білик, голова, А. Комічак, Мирон Баранецький, директор канцелярії, д-р Б. Гнатюк, скарбник, і М. Комічак.

Філядельфія, Па. (ЗУАДК). — З приємністю стверджуємо, що українська громада в ЗСА позитивно оцінює і підтримує працю Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) в користь наших потребуючих братів і сестер.

На протязі кількох років своєї діяльности ЗУАДК утримує добрі взаємовідносини з усіма сеґментами української спільноти. Щедрі пожертви на потреби ЗУАДК-у напливають від наших суспільно - громадських, професійних, фінансових й релігійних установ, як також і від індивідуальних людей з усіх осередків нашого поселення в ЗСА. Допомога потребуючим українцям стала об'єднуючим явищем у нашій громаді, і ця конструктивна взаємодія є ознакою високого патріотизму і зрілости нашої спільноти, яка є свідома своїх завдань та обов'язків.

Деякі особи у нашій громаді виказують небуденну шляхетність та гідну до наслідування самопосвяту. Вони не шкодують своїх трудів і заходів, маючи на увазі єдину ціль — допомогти своїм братам.

Ревні прихильники ЗУАДК-у інж. Михайло Комічак та його дружина Анна передали на потреби ЗУАДК-у суму понад 5,000 дол. М. Комічак, відомий громадський діяч, керівник української радіопрограми в Пітсбурзі, зібрав ці гроші на потреби ЗУАДК-у серед тамошніх українців, деякі із них це вже діти наших поселенців з району твердого вугілля з другого або третього покоління.

Таких, гідних до наслідування добродіїв, є більше і їхні імена Канцелярія ЗУАДК-у буде поміщувати своєчасно у списках жертводавців на сторінках нашої преси.

Як відомо, діловодство ЗУАДК-у є під державною контролею, а також підлягає кожночасній перевірці Контрольної комісії ЗУАДК-у, яка оголошує опісля про стан нашої фінансової господарки. Пожертви на ЗУАДК можна відтягати від річного оподаткування.

При цій нагоді хочемо поінформувати українську громаду про наші заходи відносно опіки і допомоги новим українським скитальцям, які переважно перебувають в Австрії. Їхнє число є змінне з огляду на переїзд до країн нового поселення. Під сучасну пору ЗУАДК має зареєстрованих біля 180 осіб. Це вбільшості втікачі з Польщі, між ними є і 14 молодих українців з Румунії, в тому один православний священик. Частина з них вже поселилась в Канаді й Австралії, а в короткому часі більша група (біля 20 осіб) прибуде до ЗСА.

Майже всі вони молоді люди, вбільшості неодружені, і кожний має засвоєний відповідний фах. Канцелярія ЗУАДК-у вже має певне число зголошених спонзорів для цих нових українських еміґрантів, але додаткові зголошення є далі побажані. Обов'язком спонзора є забезпечити на початок новоприбулому побут після приїзду до ЗСА, кошти пов'язані з переїздом полагоджує ЗУАДК-у. Новоприбулих можна буде спочатку включити в систему „велферу".

Існують теж і труднощі, бо деяким нашим втікачам американські консулярні власті відмовляють дозволу на приїзд до ЗСА. ЗУАДК поробив в тій справі відповідні заходи, і вже є позитивні висліди; такі ж, зрештою, труднощі мають польські та інші втікачі. Справам нових українських втікачів, а також і допомоги в різних формах, багато уваги приділяє Організація Оборони Лемківщини, головою якої є М. Мицьо. Та, проте, повної координації допомогових акцій на нашому терені ще досі немає. А це шкода, бо об'єднані дії можуть принести більше користи і для української громади в ЗСА, і для наших потребуючих братів й сестер. Нам здається, що саме ЗУАДК може стати таким координуючим центром при підтримці української спільноти в цій країні.

Багато ділянок праці в ЗУАДК-у було занедбано, і для впорядкування їх треба відповідного часу і зусиль. Після наполегливих старань, ЗУАДК-ові вдалося разом з Канадською Українською Суспільною Службою відкрити у Відні спільне представництво для опіки над нашими новими еміґрантами, які тепер перебувають в Австрії. Це представництво очолює д-р Сергій Наклович, а в склад його входять: о. д-р Остгайм-Дзерович, о. Дашковський, Х. Старух, М. Волинський, Я. Савка і І. Старух. Х. Старух працює два дні в тижні в еміґраційному бюрі для полагодження різних справ, пов'язаних з нашими втікачами у Відні. Як нас інформують, в існуючих обставинах, українські скитальці мають у Відні відносно добру опіку.

Як вже відомо з пресових комунікатів, ЗУАДК вислав понад 200 пакетів з одягом і взуттям для українців у Бразилії та біля 100 пакунків до Польщі.

Сама поштова оплата виносить понад 15,000 дол. ЗУАДК покриває ці кошти із збірок (коляда і писанка для ЗУАДК-у). Крім цього оплачується теж частинно утримання представництв в Мюнхені і Відні. Тому допомога нашої громади у формі грошових пожертв є річчю необхідною.

Тільки спільними й об'єднаними зусиллями нам вдасться виконати цей наш християнський і національний обов'язок супроти наших потребуючих братів і сестер у розсіянні.

Пожертва в трагічну річницю

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — Меценатка ФКУ Франка Дахнівська з Чикаґо знову переслала, — в доповнення до її попередніх частих датків, які творили суму 5,520 долярів, — 1,000 долярів на фонд українських студій в Гарварді. Ця найновіша пожертва Ф. Дахнівської є в 70-річну річницю трагічної смерти її батька Дмитра Татарського, слюсарського майстра в Дрогобичі, основника та голови ремісничого Товариства „Зоря", який загинув, пробитий жандарським баґнетом у часі кривавих виборів до австрійського парляменту 19-го червня 1911 року у Дрогобичі.

Головна Екзекутива ФКУ прилучується до вшанування світлої пам'яті Дмитра Татарського; душпастир ФКУ пом'яне Покійного в Святій Літургії ФКУ.

Статен Айленд у поклоні Патріярхові Йосифові

В зворушливому релігійному і патріотичному настрої, українська громада в Статен Айленді, Н.Й., вшанувала в неділю 21-го ц.р., 90-річчя з дня народження Патріярха Йосифа й віддала йому поклін, сповнений вдячности й синівської любови.

Святкування започатковано Службою Божою, що її відправив у намірені Ювілята парох місцевої української католицької церкви Св. Трійці о. Іван Давидович. Його гарний і міцний голос добре гармонізував з церковним хором під проводом Миколи Заяця. Прикрасою було „Вірую", відспіване улюбленем тут (і популярним в широкій діяспорі) визначним мистцем маестром Михайлом Морозом. Могучим „Многоліттям" закінчено Службу Божу.

Імпрезова частина почалась о год. 4:30 у виповненій вірними церковній залі, над сценою якої пишався чудовий портрет Патріярха, що настроював святочно, і дві картини — св. Софія і манастир Отців Студитів в Римі — кисти мистця М.Мороза.

„Цей факт, що невеличка чисельно громада зуміла через декілька років підряд прилучитися до всенародних святкувань, є гідним подиву і признання. Признання й ініціяторам, і виконавцям програм, бо вони вложили багато труду і серця у їхні старання, щоб поклін Патріярхові вийшов маєстатично і був навіяний найгарячішими почуваннями синівської любови" — такими словами мистець М.Мороз відкрив святочну програму.

У святочному слові о. І. Давидович вказав на історичне післанництво українського народу, що його Бог поставив на грані двох світів і якому дав за час довгої історичної долі чимало великих світських і церковних провідників, а між ними й одного з найбільших в історії — Патріярха Йосифа. Він згадав цілий ряд непроминаючих культурних надбань Патріярха Йосифа, його невтомні старання відвоювати належні нам суверенні права для УКЦ і підкреслив потребу єдности, як світських, так і церковних провідників. Патріярх Йосиф є не тільки релігійним провідником, але й національним, і з його духа печаттю піде наш нарід в мандрівку століть.

Після слова о. І.Давидовича, шість дівчат і один хлопець, одягнені в мальовничі народні строї, відспівали у фортепіяновому супроводі Ірини Біскуп і скрипки молоденького Петруся Клима: „Патріярший гимн", „Взяв би я бандуру" і „Циганочко". Вдячні за її труд діти вручили І.Біскуп китицю квітів.

З великим захопленням прийняла публіка появу чотири і піврічної Ільони Левицької, яка, одягнена, як сніжинка, продеклямувала вірш про „Сніжинку". В чудових народних строях вісім жінок відспівали під вмілою диригентурою Стефана Хандоґи: „Слава Тобі, Архиєрею" і „Благослови всіх, Ісусе милий". Хлопчик Юліян Левицький віддав салют Патріярхові віршом „Верховний Отче, Патріярше". Ніжним і дуже приємним голосочком Гануся Клим відспівала при акомпаньяменті І.Біскуп (фортепіян) і П.Клима (скрипка) пісні „Києве мій" і „Іванку, Іванку". При наполегливій праці вона могла б досягнути великих успіхів. Опанований, бо звиклий вже до сцени частими виступами, Ігор Кобрин продеклямував вірш „Привіт, Патріярхові".

Атракцією програми був виступ Ансамблю Бандуристів під керівництвом Володимира Юркевича. Група що складається з 11-ох бандуристів виступала тут вже не раз, але за кожним разом вона вносила щось нового і захоплювала присутніх красою пісні, оригінальною інтерпретацією і хоровою дисципліною. Бандуристи проспівали дві пісні релігійного характеру: „З чистим серцем" і „Ой, там на горі небо стояло" та „Зелений гай, пахуче поле" і повстанську — „Україна, степ і море". Публіка довгими оплесками дала вислів свого захоплення і вдячности.

На закінчення, після відспівання „Многоліттєвія" Патріярхові, о. І.Давидович подякував маестрові М. Морозові, Ансамблеві Бандуристів, Ірині Біскуп, диригентові С.Хандозі і його хорові та всім виконавцям програми.

Парафіянки вгощали гостей перекускою з притаманною українською гостинністю, а присутні при столах ще довго висловлювали своє захоплення цим гарним, приємним і повним синівської любови до Патріярха ювілейним святом.

Д-р Євген Котик

Лос Анджелес вшанував Патріярха Йосифа

Урочисті відзначення 90-ої річниці життя та 65-ліття служіння Богові та українському народові Патріярха Йосифа відбулися у Лос Анджелесі гідно і велично.

В неділю, 14-го лютого, українська радіопрограма „Пісня України" переслала спеціяльну авдицію, спонзоровану подружжям Калиною і д-ром Олегом Сниликом, які спільно з керівниками радіопрограми Марійкою і Святополком Шумськими її опрацювали і виконали.

Поеми в честь Патріярха Йосифа, виконані керівником, та переконливе передання змісту його автором д-ром Олегом Сниликом та високоякісна хорова частина, яка впліталася у зміст, надали цій радіопередачі глибокий зміст і мистецько-естетичну красу відповідно до цих урочистостей.

Згодом, за тиждень після цієї радіопрограми заходами Святочного комітету при церкві Рождества Пресвятої Богородиці, в авдиторії Дому Українського Культурного Осередку велично відбувся урочистий ювілейний концерт.

Святочну змістовну доповідь передала О.Івах, в якій вона підкреслила величність Патріярха Йосифа Першого, та прецінність ідеї Помісности Української Католицької Церкви.

В мистецькій частині виступали—співачка меццо-сопрано Мирослава Крук, баритон д-р І.Шалаута, які виконали свій репертуар фахово й по-мистецьки. Також полонив усіх молодий бандурист Андрій Китастий, який співом старої думи та сучасної бойової пісні композиції свого славного батька, та грою на бандурі викликав спонтанні оплески признання і вдячности.

Г.Мунчеріян грою на фортепіяно допомогла кольоритові концерту. Одначе, красою цієї імпрези були наші наймолодші діти „Рідної Школи", які під вправним керівництвом своєї виховниці Люби Понятишин-Кеске врочисто виконали пісні, присвячені Патріярхові Йосифові, одержавши бурю оплесків від присутніх. Захоплено оплескували слухачі і надійного молодого піяніста Романа Василина.

Потім виступила молоденька декляматорка Христя Долинюк, дзвінкий голос якої щиро вітав дорогого Ювілята Патріярха Йосифа в деклямації Б.Стефанишина „В день народження Патріярхові". Деклямацією Р. Завадовича в честь Патріярха по-мистецькому вправно виконала Христя Полотнянка. Обох наших декляматорок публіка захоплено оплескувала.

Віночком мистецького укоронування був виступ хору церкви Рождества Пресвятої Богородиці під кермою маестра Володимира Божика. Хор виконав ряд пісень релігійного змісту. „Молитвою за Патріярха" та спільним з присутніми відспіванням „Боже Великий, Творче Всесильний" хор закінчив цей урочистий та величний ювілейний концерт.

При перекусці і каві після концерту присутні стежили за висвітленням відеотейпів з діяльности Патріярха Йосифа, що створив і висвітлював наш знаний фото- і фільмовий репортер та хронікар Петро Захарчук.

Організаторам і виконавцям цих святочних ювілейних відзначень Патріярха Йосифа Першого — признання і подяка від усіх.

Святополк Шумський

Презентація дебютанток на Балі Лікарів і Інженерів

В суботу, 6-го лютого ц.р., в готелі П'єр в Ню Йорку, заходом двох найбільших українських професійних товариств метрополітальних відділів Українського Лікарського Товариства Північної Америки і Товариства Українських Інженерів Америки, відбувся традиційний баль з виступом дебютанток, що став атракцією балю.

Господарем цьогорічного балю було ТУІ, діючий голова якого інж. Ігор Кмета, відкриваючи бенкет, привітав від обох згаданих товариств усіх зібраних гостей, в тому числі декілька родин з сусідніх стейтів Ню Йорку. У своєму слові висловив щиру подяку паням з Комітету, що приготовили цей дебют, а саме А. Ворох і О. Базилевська.

Дальшу частину програми передав голові нюйоркського Відділу УЛТПА д-рові Любомирові Ворохові, який перевів презентацію дебютанток і зложив їм щирі побажання на шляху юних і найкращих днів молодости та щоб ці приємні й незабутні хвилини першого великого балю залишилися назавжди найкращим спогадом в житті.

Після презентації всі зібрані гості при милих звуках оркестри „Темпо" забавлялися до пізньої ночі.

Дебютантки з ескортами (зліва): Євген Каспрук, Наталія Федущак, Марко Андріюк, Христина Левицька, Юрій Харук, Хризанна Гуглевич, Марія Алиськевич, Андрей Гарасимяк, Христина Снилик, Марко Гартлер, Зорянна Маєвська, Юрій Тиміш.

Історія не починається від нас

Дня 14-го лютого ц.р., відбулася зустріч д-р Марти Богачевської-Хом'як із членками Союзу Українок Америки й громадянством. Авторка інформувала про цікаву й потрібну книжку про український жіночий рух, включаючи для порівняння деякі розділи про жіночі рухи східньої Европи. Д-р Хом'як, історик, докторант Колюмбійського університету, приготовляє книжку на 500 сторінок про поступовий розвиток української жіночої думки, що знайшов свій вираз в утворенні власних жіночих організацій, зберігав їх протягом довгих років займанщини, коротких років незалежности та вкінці переніс організовану жіночу громаду на еміграцію і в країни нашого постійного поселення.

Зараз у нас є дуже мало дослідів і науково опрацьованих матеріялів із ділянки українського жіночого руху. Часом навіть говорять, що у нас „жіночого руху" немає і тим заперечують одну і то дуже важливу частину історії нашого вароду. Крім декількох добрих статтей і книжки І. Книш „Смолоскипи в темряві", яка насвітлює суспільно-політичний фон жіночого руху, ні одна праця не входить в деталі життя нашого загалу тодішнього жіноцтва, яке творило жіночі організації.

Книжка д-р Хом'як заповідається куди більше вичерпною і цікавою. Для її детального опрацьовання авторка перешукала бібліотеки і архіви як американські (наприклад, Колюмбійського університету, Гарварду, нюйоркської публічної і Конгресової бібліотек), так і архіви й бібліотеки Перемишля, Львова, Праги, Києва, Москви, Варшави й Кракова, де вона знайшла чимало матеріялу, що відноситься до історії нашого народу, а зокрема до історії українського жіночого руху, жінок міст і сіл, до наших читалень, товариств, церковного й політичного життя. До речі, слід відмітити (зі здивуванням і не сподіваючись), що найбільшу кількість історичних матеріялів, що відноситься до нашої історії, наприклад, про козаччину, можна знайти якраз у Москві й Ленінграді, в їхніх архівах, бібліотеках і книгосховищах. Д-р М. Хом'як, як молода вчена, працювала у тих часто маловідомих архівах, як стипендистка Фуллбрайта й Американської Асоціяції жінок із високою освітою, та отримала дозвіл на такі студії від міністерства вищої освіти СССР в обмін за совєтського молодого вченого, що приїхав на наукову роботу до Америки.

Доводилося поборювати різного роду менші й більші труднощі, зокрема неохоту директорів бібліотек і архівів. Ця неохота була спричинена в багатьох випадках легковаженням жіночих питань, мовляв: „...у нас цієї проблеми немає, жінка зрівняна у правах"; особистою недоброзичливістю до чужинки, навіть ученої, а може і „лінивством". Деякі вичитували „лекції" авторці за те, що в час різдвяних (!) свят вона залишила дітей вдома, а сама подалася в дорогу...".

До деяких архівів вступ був заборонений чужинцям, а деякі архіви находилися під окремою охороною КҐБ і до них не було доступу. Деякі архіви згоріли. І зараз журиться вона долею архівів. Поминаючи усі інші причини нещастя, найбільшою загрозою для архівів є стара система опалювання, доволі примітивно перероблена на ґазову й яку потрібно щоденно запалювати. Один необережний рух прибиральниці може легко спричинити катастрофу. Багато матеріялів із львівського обласного архіву розпорошено, перевезено їх частково до Самбора й Тернополя. У багатьох архівах матеріял не скаталогізований. Багато документів пропадає і тому, що папір нищиться, і працівники не встигають перенести їх на мікрофільми.

Книжка про український жіночий рух буде опублікована англійською мовою. Як жаль сказати..., щораз менше є читачів, що володіють свобідно українською мовою. Одначе опублікування такої книжки якраз в англійській мові дасть змогу зацікавленим чужинцям збагнути не тільки український жіночий рух, але також його соціяльне, економічне і політичне підложжя, а тим самим — і частково історію нашого народу. Жінки т. зв. третього світу, серед яких повстає жіночий рух, будуть мати змогу запізнатися із трудами тих жінок, які у подібних обставинах допомагали одна одній, творили жіночі організації та звертали увагу (так само, як вони тепер) на долю селянок, їхнє здоровельне й економічне положення, звертали увагу на кооперативи, які стали сильною економічною базою так для жінок, як і решти населення, і, врешті, звертали увагу на освіту жінок, жіночу пресу, релігійні установи, на провід. Зараз при американських університетах існують катедри „жіночих студій" — який же багатий матеріял для їхніх дослідів буде становити книжка д-р Хом'як!

Для нас усіх, які зараз живемо на „власних, але чужих землях", ця книжка буде дуже важним документом праці із чинниками, які часто стараються нас переконати, що український жіночий рух — це „еміграційна вигадка". Це буде теж і пригадка для нас, що історія не починається від нас, що наші прабабуні і бабуні, і мами мали подібні турботи, ще куди гірші, і що всупереч всього ми разом з ними пережили й переживемо усі негоди.

Ми повинні бути вдячні д-р Хом'як за її труд і присвячення історії українського руху кількох років її життя і заробітку, бо як фахова і висококваліфікована сила вона могла заробляти відповідну винагороду за свою працю. Ми повинні бути теж вдячні Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, а Союзові Українок Америки за те, що уможливив продовжування і виконання цієї роботи. Ми й надалі запрошуємо українські жіночі й громадські організації і окремих осіб піддержати фінансово це діло.

При цій нагоді звертаємо увагу всіх наших громадян на конечність зберігання усіх громадських і особистих добре оформлених архівів.

Минуле — це історія. Для багатьох фасцинуюча, цікава, а часом і боляча. Для мудрих — це університет життя.

Олена Процюк

Гряде другий З'їзд студентів високих шкіл в Ґрацу і Леобені

Більше ніж шість років тому оформився був спонтанно ініціятивний комітет для зорганізування на терені Америки і Канади з'їзду колишніх студентів високих шкіл Ґрацу і Леобену. Високі школи цих двох місцевостей відіграли в минулому визначну ролю у вирощуванні української інтелігенції. Вже митрополити Рутський і Могила висилали українських студентів на високі студії за кордон, між іншим, і до Ґрацу.

У висліді праці ініціятивного і підготовчого комітету, в днях 24-го і 25-го вересня 1977 року успішно відбувся перший з'їзд із 150-ма учасниками і їх родинами на Союзівці в Кергонксоні.

На з'їзді вибрано постійну управу створеного Товариства колишніх студентів Ґрацу і Леобену, постановлено приготовляти матеріяли для видання пропам'ятної книги про студентські Товариства „Січ" в Ґрацу, і „Молот" в Леобені, та відбути другий з'їзд по п'яти роках.

Управа, більшість членів якої скупчується в стейті Ню Джерзі, відбула три зустрічі-засідання, приготовила різні матеріяли для книжки, хоч на думку декого, а зокрема проф. Тарнавського, вони ще не повні. На його думку, треба б ще хоч одної основної статті про Ґрац і ґрацьку „Січ", рівня статті про Леобен. Не комплектні матеріяли та покищо недостача фондів на друк затримали видання книжки. Однак є надія, що другий з'їзд ці справи розв'яже позитивно.

Покищо є статті, спомини і поезії таких колеґ: М. Зарицького, О.Таранавського, Л.Калинича, М.Чировського, Р.Запутовича, А. Лисак, передрук статті М. Середовича про 25-річчя ЦеСУС'а, П.Гайди, В.Ящуна, С.Тисовського з І.Яновичем про Леобен і інших авторів, та понад п'ятдесят ілюстрацій із життя нашого студентства в згаданих двох містах.

Другий з'їзд „ґрацерів" і „леобенців" припадає на суботу і неділю, 11-го і 12-го червня 1982 року, на Союзівці в Кергонксоні. Правдоподібно, буде тоді чудова тепла погода. Дощу, правдоподібно, не буде, бо він лив немилосерно три дні під час першого з'їзду, і годі щоб „ґрацери" і „леобенці" мали в тому відношенні „пеха". Значить, надіємося на гарну погоду. Хотілося б, щоб колеги і колежанки з часів студій масово взяли участь у з'їзді. А було нас в Ґрацу доволі багато.

Людина є суспільним сотворінням, а товариське життя є одною з форм цього суспільного прояву людської природи. І тому цей з'їзд колишніх студентів Ґрацу і Леобену, який матиме, так як і попередній, суто товариський характер, є дуже побажаним. А при цьому не тільки побачитися з тими, кого роки не бачили, а й пригадаєте собі давноминулі молодечі роки.

Друзі, що були на першому з'їзді, пригадують, що він почався в суботу о год. 4-ій по полудні, а закінчився біля 3-ої по полудні в неділю. Час проминув так скоро, що учасники з'їзду, ледве отямилися. Тому тепер можна плянувати, щоби другий з'їзд почався скоріше, може, десь о год. 11-ій вранці. Перевести тоді відкриття, тай мати годину або дві для довільної дискусії і спогадів. О год. 1-ій був би обід, потім довга пообідня перерва до год. 3:30. Тоді почалися б формальні сходини учасників для перевибору управи, обговорення плянів на майбутнє, а зокрема проблеми видання книжки про студентство Ґрацу і Леобену.

У год. 6-ій був би коктейль, а 7:30-ть — святковий обід з програмою. О год. 10:30 — почалася б забава. Десь о 1-ій або 1:30 пішло б товариство на спочинок.

Апелюється до учасників привезти зі собою, по можливості, дітей, а то й внуків. Вони, напевно, гарно забавлятимуться.

У неділю вранці коло 11-ої години — спільна Служба Божа і Панахида за усопших колеґ і колежанок. На 1-шу годину плянується прощальний обід, а коло 3-ої - 4-ої години з'їзд закінчиться.

Справи матеріяльні, перекуски, обіди і нічліг адмініструватиме управа Союзівки. Кошти з'їзду на одного учасника, разом зі забавою небаром усталиться, як тільки створиться якийсь приблизний образ кількости учасників. Дир. В.Квас, напевно, все якнайкраще улаштує. Цим разом буде замовлений фотограф, щоб створити тривалу пам'ятку про з'їзд.

Управа Товариства „Січ" колишніх студентів Ґрацу і Леобену сконтактується з студентським Товариством „Січ" в Ґрацу і з високими школами цих міст, щоб дістати привіти і побажання, які створять сполуку поміж часом і простором.

Книги Товариства „Січ" і їхні мікрофільми можна буде оглядати під час вільних годин, а мікрофільми можна буде набути або замовити.

Зголошення на з'їзд просимо надсилати якнайскорше на адресу: Mrs. M. Martyniuk, 11 Maple Place, Clifton, N.J., 07011, тел: (201) 478-6640, або на Союзівку: „Soyuzivka" Ukrainian Resort Centre, Kerhonkson, N.Y. 12446, tel.: (914) 626-5641.

До милого побачення.

М.Чировський

Вісті з Ґлен Спею

Майже всі мешканці села зійшлися увечорі 31-го грудня 1981 року у приміщеннях оселі „Верховина", щоб разом, по-сусідськи в товариській гутірці, при смачних перекусці й вині, провести кінцеві години проминаючого 1981 року та зустріти новий 1982 рік. Скоро минав час у милій, дружній атмосфері, при звуках українських мелодій. Було враження, що це не Глен Спей в стейті Ню Йорку, а в „Бесіді" чи в „Народному Домі" в котромусь містечку в Україні. Коротко перед північчю на фоні новорічної декорації, роботи нашого мистця Зенона Голубця, Ярослава Гунчак та Зенон Голубець виконали дотепну новорічну сценку, автором якої був Зенон Голубець. Після того Галина Біровець прочитала сатиру на ґленспейскі обставини, у формі радіоновин, якої вона була авторкою. Адміністратор парафії св. Володимира о. Юліян Осадца, а після нього голова Громадської Ради д-р Олександер Ничка, склали всім присутнім новорічні побажання. З ударом дванадцятої години всі привітали Новий Рік шампанським і, як пристало на добрих сусідів, один одному склали щирі новорічні привітання. Після того ще довго в цю першу ніч Нового 1982 Року, йшла товариська ґутірка. Відчувалася радість і веселість, але звуки української музики навіювали теж носталію і тугу за чимось далеким, втраченим, може, і назавжди.

В неділю, 3-го січня, після Служби Божої відбулися Збори парафіян церкви св. Володимира. Збори відкрив молитвою адміністратор парафії о.Юліян Осадца і попросив провадити Зборами інж. Богдана Загайкевича. У зв'язку з тим, що Будівельний комітет, який до створення парафії в нашому селі керував усіми церковними справами, виконав своє завдання як Будівельний комітет, запропоновано, щоб його перезвати на Церковний комітет, який буде допоміжним органом отцеві адміністраторові. Цю пропозицію було прийнято. Збори ухвалили почати збірку фондів на купно дому для священика. Збіркова акція вже почалася і проходить дуже успішно.

Різдво. Скрипів сніг під ногами. Йшли ґленспейські мешканці ді своєї церковці, яка цього року присипана снігом виглядала, як образок святочної різдвяної картки. Отець Ю.Осадца відправляв різдвяні відправи, а вірні, особливо святочно відповідали. Коли місцевий хор, під проводом інж. Осипа Гапія заспівав перше „Бог Предвічний", стисло серце і знову почуття носталгії за втраченим, огорнуло душу. У другий і третій день свят колядники католицької і православної парафій ходили з колядою. Щирість, з якою всі приймали колядників і сердечно їх гостили, доказує, що ще не перевелася українська гостинність.

Традиційна просфора відбулася в неділю, 17-го січня, в залі під церковою св. Володимира, яку мешканці села виповнили віщерть. Молитвою почав це родинне свято о. Юліян, а відтак передав ведення програми Петрові Мельникові імпрезовому референтові Церковного комітету. На коротку мистецьку програму склалися авторське читання Зенона Голубця його поезії „Святвечірне", коляда місцевого хору під орудою інж. Осипа Гапія, рецитації Галини Біровець вірша Богдана Лепкого „Понесися, колядко" та слово поета Василя Барки. Слідував і смачний обід, який приготовили наші жінки, котрі також подбали про прикрасу залі. Після обіду присутні ще довго співали колядки та по-добросусідськи гуторили.

Йордан. Ще й досі стоїть перед нашою церквою високий льодовий хрест, про який подбали Павло Наконечний, Мирон Боднар і Мирон Гунчак. Цьогорічний Йордан у нашому селі був особливий тим, що за старанням д-ра Тараса Гунчака, професора Ратґерського університу, весь обряд Водосвяття був зфотографований людьми того ж університету в рамках програми етнічних студій. Ці фотографії будуть частиною мандрівної виставки про етнічні звичаї. Місцева газета „Юніон Ґазет" з Порт Джервісу помістила фотографії обряду Водосвяття на першій сторінці з відповідними поясненнями.

На марґінесі різдвяних святкувань слід підкреслити справді гідну наслідування співпрацю парафіян обидвох церков у нашому селі: православної свв. Петра і Павла і католицької св. Володимира. Тому що православна церква ще не пристосована до вживання взимку, парафіяни цієї церкви взяли участь у різдвяних і йорданських відправах католицької церкви. Православні колядники відвідували католицькі родини, а католицькі — православні родини. Парафіяни церкви свв. Петра і Павла не тільки прийшли на Просфору до нас, але їхні дружини приготовили смачні страви і разом зі своїми посестрами допомагали під час Просфори в кухні і на залі. Ця співпраця і взаємна пошана поміж обома віровизнаннями в нашому малому селі, має бути прикладом для інших громад.

А.О.

Січневі святкування у Денвері

Цьогорічні святкування відзначення української державности, відбулись дня 7-го лютого за старанням місцевого Відділу ООЧСУ, головою якого є інж. Мирослав Кальба. О 10-ій год. вранці в українській католицькій церкві Преображення Господнього отці, крилошанин Павло Смаль і д-р Павло Бабяк, відправили Святу Літургію за український нарід і всіх поляглих в боях в часах Визвольних Змагань за волю України. Відповідну проповідь виголосив о. парох П.Смаль. О год. 5-ій увечері в залі школи Смеддлі відбулась святочна академія. Після відспівання американського гимну, свято відкрив поручник Степан Орищин, учасник Визвольних Змагань.

Доповідь українською мовою виголосила студентка Зеня Коритко. Приємно було почути влучні слова доповіді, виголошені гарною чистою мовою. У третій точці програми Алла Мосійчук і Роксоляна Гайдар при акомпаньяменті бандури і гітари виконали дві пісні „Стоїть гора висока" і „Баркароля".

Володимир Крушельницький виголосив, як завжди по-мистецьки, декламацію „Свято злуки українських земель". Доповідь англійською мовою виголосив студент Андрій Романишин. Оленка Мекі і її чоловік Степан Мекі виконали пісню „Качки летять". Вона навчила свого мужа Степана — не-українця — співати чисто по-українському. Знаний на терені Денверу молодий декляматор студент Роман Колтунюк гарно продеклямував „Яка краса відродження країни". Останньою точкою програми був сольоспів Оленки Мекі „Україно, любов моя".

Академія закінчилась національним гимном, що його відспівали всі присутні.

Належить підкреслити позитивний факт, що майже всі точки програми були виконані молодими силами.

Я.Я.

ВИЯСНЕННЯ

В „Українському Народному Слові", ч. 19 з 22-го жовтня 1981 року, було надруковано таке: „Український Конгресовий Комітет Америки у співпраці із Шкільною Радою при УККА — на пропозицію ООЧСУ — опублікує „Антологію" поезії, присвячену столиці Києву. Антологія буде мати 100 сторінок. У ній поміщені кращі поетичні твори українських поетів про Київ з нагоди двотисячоліття нашої Столиці".

Управа Шкільної Ради при УККА інформує українську громаду, що Шкільна Рада довідалася про видання згаданої „антології" з вищеподаної замітки, і тому, очевидно, не могла „співпрацювати" в її „опублікуванні".

Управа Шкільної Ради

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас 29 грудня 1981 р. мій Найдорожчий Муж

бл.п. ПЕТРО АНДРУСІВ

МИСТЕЦЬ

У моєму горю я зазнала безчисленні докази пошани, любові і співчуття від друзів, приятелів, рідних, знайомих і незнайомих — яким хочу всім подякувати за участь в похоронних обрядах — Панахидах і Поминках, за їхні молитви, квіти, як рівнож письмові, усні чи телефонічні вислови співчуття.

В першу чергу складаю якнайщирішу, з глибини душі подяку Блаженнішому Владиці Митрополитові Української Автокефальної Православної Церкви Мстиславові, який не зважаючи на втому після повернення з Австралії, не жалів свого труду і попрощав мого Мужа над могилою в Бавнд Бруку прекрасним, теплим словом, що вся наша жалобна громада прийняла з великою пошаною і признанням.

За листові вислови співчуття складаю цією дорогою мою щиру подяку Владиці Митрополитові С. Суликові і Владиці Р. Москалеві.

Моя сердечна подяка для Впр.о.Архимандрита Віктора Поспішила, представника Їх Ексцеленції Владики Кир Василя Лостена і для Всч.о.Д-ра Мелетія Войнара ЧСВВ — за відправлені Заупокійні Богослужби в день похорону і прощальні промови в пошану Покійного Мистця. В Богослужбі брав участь теж тимчасовий о. Парох нашої церкви в Рівергеді всч.о. Іван Сембрат, якому від щирого серця дякую за всі його похоронні відправи, молитви і Панахиду на могилі мого Дорогого Мужа.

Годі висловити належну подяку для наших визначних співаків, які своїми голосами доповняли похоронні відправи а саме: солістові Юріеві Богачевському з Ню Йорку, д-рові Іванові Павлічці і д-рові Богданові Сілецькому з Філядельфії та Мирославі Довбушеві з Рівергеду.

Сердечне спасибі складаю жертвенним друзям Покійного, які несли домовину Мистця: проф. Г. Ломазі, Кирилові Безкоровайному, Василеві Недошиткові мол., Джіммі Рихвальському і Брусові Рихвальському.

Щиро дякую за прекрасно зорганізований хор над могилою на цвинтарі в Бавнд Бруку, який так величаво прощав Мистця в далеку дорогу...

Моя велика вдячність Представникам Організацій, які звеличали своєю присутністю Панахиду над Покійним Мистцем у похоронному заведенні Даньковського, а саме Президентові Українського Інституту Америки, п. Теодорові Джусові і його Дружині, Заступникові Президента інж. Володимирові Назаревичеві, редакторові „Америки" М.В. Дольницькому, д-р Р.Голіятові, П.Голіятові, д-р Верешеві, д-р Б.Сілецькому з дружиною Любою, д-р І.Павлічці з дружиною Тетяною за пожертви на Служби Божі, молитви, співчуття і підтримку у моєму горю.

Сердечна подяка Впр.о.Митратові Харині за відслужения у Філядельфії Заупокійних Божественних Літургій в наміренні покійного мого Мужа.

Щиро дякую Всч.о.Крилошанинові Томі Бариляковї за те, що не жалів труду й часу та прибув з Філядельфії до Бавнд Бруку, щоб звеличати пам'ять Мистця, якому завжди виявляв велике признання, пошану і симпатію.

Зі щирого серця дякую Всч.о. Володимирові Базилевському, Настоятелеві Катедри УАПЦ в Ню Йорку за вислови співчуття і відправи протягом сорока днів за душу слуги Божого Петра.

Велике спасибі Всч.о. Архимандритові Павлові Ямнякові за щирі вислови співчуття, молитви і пам'ять про померлого мого Мужа.

Я безмірно вдячна за цінні прощальні промови під час поминальної тризни та за спогади про Мистця, які виголосили: д-р Роман Мороз від приятелів з Лонг Айленду, проф. Петро Мегик від мистців, радник Богдан Ластовецький від „Самопомочі", проф. Іван Самійленко від Укрінського Інституту Америки, проф. д-р Володимир Жила від приятелів з таборових часів, ред. Богдан Катамай від „Америки" і Михайло Ковальчин від УПА. Ососблива подяка належить солістові-співакові Юріеві Богачевському за провід над тризною.

За чудові квіти від Українського Інститут Америки, від УНС Відділ у Рівергеді, від родини д-ра М. Войтовича, д-ра В. Саляка, мґра Михайла Рубича, Кирила Безкоровайного, Андрія Шульги, Василя і Ольги Недошитко, Мирослава і Ольги Довбуш, Марії Писаренко і Олександра Глушка — сердечна всім подяка.

Щиросердечну подяку складаю дорогим друзям д-рові Романові і мґр Олі Морозам за приязнь, серце і поміч у моєму важкову горю. Всім Мистцям і приятелям, які зблизька і здалека прибули до Бавнд Бруку в день похорону і взяли участь в похоронних обрядах і поминках, щиро дякую.

Дякую Всч.о. І.Сембратові за відправлену понахиду у Сороковий День смерти Покійного мого Мужа, а моїм дорогим приятелям пп. Довбушам, Недошиткам і п.М.Писаренко за приготування буфету для численних прибулих учасників Поминок. Під час Поминків прекрасне слово сказав д-р Роман Мороз, а проф. Гр.Ломаґа дав унікальний показ прозірок з праць Мистця з відповідними коментарями. Обом доповідачам складаю щиру подяку, а всіх гостей, що прибули на ці Поминки, хай Господь наділить здоров'ям і усім добром.

У моєму горі я одержала також багато письмових і телефонічних висловів співчуття, за які складаю цією дорогою мою сердечну подяку таким особам:

Президентові Сойму Карпатської України, проф. А.Штефанові, всч.о. Іванові Дацькові з Риму, всч. о.д-рові Богданові Волошинові з „Союзівки", всч.о. Іванові Макові, всч.о. Несторові Феціца ЧСВВ, дир. І.Базаркові, д-рові В.Душникові і Дружині, інж. Р.Раковському і Дружині, інж. Остапові і Уршулі Балабанам, д-рові О.Біликові і Родині, проф. І.Самілейнко з Дружиною, інж. Дмитрові і Дарії Кузикам, Мистцеві Едвардові і Марії Козакам, проф. д-р. В.Т.Жилі, ред. Леонідові і Галині Полтаві, письменникові Анатолеві Курдидикові і Дружині, Евгенові Курдидикові Дружиною, поетові Ярославові Курдидикові, Мистцеві І.Кейванові і Дружині, Василеві Кичун з Дружиною, проф. д-р О.Андрушкову з родиною, ред. Іванові Кедринові-Рудницькому, ред. Ігнатові Білинському, Ричардові Катамай, ред. Б.Катамай з Дружиною, інж. Іванові Корж з Дружиною, Миронові Лисові з родиною, Ярославові Рудакевич з Дружиною, Марії Дигдалевич з Танусею, інж. Й.Жмуркевичеві з Дружиною, інж. Левкові Яцкевич з Дружиною, Людмилі Кичун, інж. Стефанові Фединяк з родиною, проф. д-р Наталії Пазуняк з родиною, Тарасові Баран з родиною, інж. Богданові і Стефі Чаплинським, інж. Іванові Куземському з Дружиною, Надії і Миколі Кучинським, Анні Проценко і Дмитрові Шевченко, мґр Іванові і Льолі Коровицьким, письменникові Іванові Керницькому, інж. Константинові і Надії Дидинським, д-р Романові Смикові з Дружиною, М.Ямрозик, Данусі Недільській-Мандзенко з родиною, Василеві і Лідії Кий, Михалині Куман зі сином Мирославом, д-р Володимирові Пушкар з родиною, д-р Іванові Куйдиш з родиною, Евгенові і Вірі Левицьким, Юріеві Левицькому, Лідії і Миколі Бульбам, Тані Бульбі-Витвицькій, Ігореві і Дарії Витвицьким, проф. Гр. Ломазі з Дружиною, Раї Євтушенко, Іванові Щупаківському, Ярославові і Надії Пастушенкам, інж. Василеві і Лідії Кострубякам, Е.Бережній, Стефанії Девасир, Мирославові і Олі Довбуш, Ромі і Романові Байлакам, письменникові Олегові Лисякові і Дружині Марії, Олегові і Александрі Лисякові, мол., д-р Богданові С.Томкову з Дружиною, пані Рожі Смеречинській-Шуль з родиною, пані Софії Мацелюх з родиною.

Ще раз сердечно дякую всім за щирі співчуття і вияви признання й пошани до мого Дорогого Мужа св.п. Петра - який ціле своє життя присвятив для українського мистецтва і української культури.

НАТАЛІЯ АНДРУСІВ, дружина
ЕМІЛІЯ АНДРУСІВ—ОСТАПЧУК, кузинка

Зложені пожертви на журнал „Нотатки з Мистецтва" будуть поміщені окремо.

„Широкі фронти"...

(*Продовження зі стор. 2*)

посиленим терором комуно-московських імперіялістів-зверненим в першу чергу проти поневолених народів, їхньої провідної верстви, культури, мови, традицій, національних тенденцій в літературі тощо.

Чомусь про ці речі, зокрема про імперський терор в Україні, звернений проти українського самостійницького елементу, Коротич не згадує ні словом. А нам відомі випадки збільшених арештів серед української молоді і інтелігенції, адміністраційні шикани і шантаж — погрози, переслідування, прибавляння праці, викидання з університетів — проти тих осіб, які підтримують справедливі вимоги українського народу чи тільки симпатизують з ув'язненими борцями за національні й людські права. Навіть у рамках партійного апарату в Україні переводяться чистки за різні „порушення соціялістичної дисципліни", а новий, як кажуть в народі, „наказний гетьман" Володимир Щербицький, залізною рукою ліквідує всякі „націоналістичні ухили" і систематично проводить політику русифікації, діючи по лінії заряджень ЦК КПСС і самого генсека І. Брежнєва. Якщо до цього імперського баґажу долучити ще жорстоку розправу КҐБ з членами Української Гельсінкської групи та усіма іншими особами, хто має відвагу боронити українські національні інтереси чи то в теоретичних працях, як, наприклад, Юрій Бадзьо, чи з позицій таки совєтських конституційних законів, — то матиме справжню картину подій і краще розумітимемо затії ворога на відтинку національної політики.

Здавалося б, що невідрадна ситуація в Україні повина спонукати українців в діяспорі до застанови і більш сконцентрованих політичних акцій в користь руху опору й оборони усіх здобутків українського народу. На превеликий жаль, у теперішній атмосфері політичного і громадського двоподілу ми не здібні на великі акції і тому коротичі й їм подібні повзаються по нашому національному організмі і, напушившись твердять, що вони васали Москви в Україні, є справжніми репрезентантами української нації, хоча по суті — це цілковитий обман українського народу, який під терором Москви не сказав ще свого останнього слова, крім слів „татарських людей", які вважають себе вже „об'єднаними" і що для них вже „все спільне — пісня, земля, хліб", як про це пише у „Вістях з України" той же Коротич. Зрештою такі й подібні заяви совєтських пропаґандистів є доказом наявної незламности і безперервного продовжування визвольної боротьби в Україні.

Увага! Увага!

ЛЮБІ ТОВАРИШІ й ТОВАРИШКИ З БРІДСЬКОЇ БУРСИ й „БУДИ"

Чи хочете пригадати свої старі, добрі часи й по собі якийсь слід залишити?

Коли так, то подаю до Вашого відома, що я написав спомин про бурсу й Броди. Хто хоче ще щось додати то прошу, можна ще це зробити. Це треба б видати, на видання зложити грошей й його припильнувати. Пишіть яке завдання хто хоче взяти на себе.

Матеріяли прошу слати на адресу:
Ivan Iwachiw
41 S. Eaton, Denver, Co. 80226

ІВАН ІВАХІВ

Заслужену діячку...

(*Продовження зі стор. 1*)

була делеґаткою багатьох Конвенцій УНС, але розуміє, що приходить час, коли треба вміти відійти від керми організації, щоб передати її в молодші руки.

Союзова діяльність на цьому сорокаріччі не закінчиться, проте, каже пані Анна, бо і там, на новому місці, вона має охоту закласти новий Відділ УНС, „бо як це може бути, щоб ні в Каролайнах, ні у Вірджінії не було союзових відділів?"

Згадуючи про свої „золоті дні" в УНСоюзі, розповідає із зрозумілою гордістю про багато нагород, які дістала за свою щиру працю для Союзу. Нагороджували її не раз плякетою, золотою брошкою, грамотою і грошовою нагородою. Все це зберігає А. Гнатюк, як найдорожчі реліквії її життя. Особливо радо згадує, коли їй удавалося приєднати спеціяльно багато нових членів для Союзу. Якось вона осягнула третє місце в такому контесті. Пам'ятає мило також працю з заступницею головного предсідника Марією Душник, коли на Союзовому Дні, зорганізованому заступницею головного предсідника УНС, А. Гнатюк було продала найбільшу кількість українських книжок, бо змалку знає, що „книги — морська глибина", хоч самій їй не довелося багато вчитися.

Горнулася Анна Гнатюк так само ревно і до Союзу Українок Америки, де теж безперебійно працювала на всіх щаблях організації, була головою Відділу понад десять років, заступницею голови ще довше, членом управи і просто так, аби допомогти в праці рідному гуртові.

І ось тепер, якраз минулого тижня , її прощали союзянки гарними прийняттями та подарунками. Були промови, прощання, подяки і щирі побажання многих літ і ще багатьох літ діяльности для громади на новому місці.

Активною була А. Гнатюк також у своїй церкві, належачи до місцевого Апостольства Молитви вже з першого року прибуття до Елизабету, тобто 56 років. Українська католицька церква св. Володимира була її церквою всі ці роки.

Тепер виїждає з Елизабету А. Гнатюк з подвійним почуттям — радости і смутку. Радости, бо не згайнувала своїх довгих літ перебування тут, як громадянка-українка і українська християнка, і іде тепер на заслужений спочинок до дітей. А почуття смутку огортає її, бо таки лишає за собою всі ці царини праці, які так дуже любила в житті.

Слухалося цю добру українку і ставало зрозуміло, чому такий ось Відділ УНСоюзу, 37-ий, з назвою Сестрицтво „Любов", який мав у році оснування, 3-го січня 1916 року, 15 членів, тепер має 225 членів. Це заслуга звичайних українських людей — працьовитих союзовців.

Замість квітів на могилу
бл. п.
проф. Іванни Шмериковської-Приймової
складаю 30.00 долярів
на ФОНД БУДОВИ ЦЕРКВИ в ЛЮРДІ.

Мґр Володимир НИЧАЙ

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п,

МИКОЛИ БІГУНА

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

будуть відправлені:

в Кергонксоні, Н. Й., в церкві Пресв. Трійці, в четвер, 25 березня ц. р., о 8-ій год. вранці;

в Вашінґтоні, Д. К., в соборі Пресв. Родини, в п'ятницю, 26 березня, о 7-ій год. ввечорі;

в Клівленді, Огайо, в церкві свв. Петра і Павла, в суботу, 27-го березня, о 9-ій год. вранці.

Про молитви просить —

РОДИНА

Ukrainian Institute of America, Inc.
2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021
212/288-8660

THE UKRAINIAN INSTITUTE OF AMERICA IS PROUND TO CONTINUE IN 1982 AN EXPANDED EDUCATIONAL PROGRAM OF ACADEMIC CCURSES, LECTURES AND SYMPOSIA, MASTER CLASSES AND WORKSHOPS.

Courses Begin March 22
And End First Week June

ALL COURSES —
Registration Fee $35
Students with ID Tuition Free

REGISTRATION —
By Mail Up To March 17
Late Registration by Telephone:
(212) 288-8660

All Courses Held From 6:00 to 7:45 P.M.

ВЕСНЯНИЙ КАЛЕНДАР для дальшої едукації 1982

	ОПИС КУРСІВ	COURSE INSTRUCTOR
Понеділки 6:00-7:45 веч. Початок 22 березня	Історія Україна 1. Україна в Европейській політиці. Досліджування позиції України у Східній Европі — колись і тепер.	Ukrainian History 1 — MARIA O. PRYSHLAK PH.D. candidate European History, Columbia University (September, 82), M.A. Columbia University B.A. Hunter College
Вівтірки 6:00-7:45 веч. Початок 23 березня	Українська Культура 1 — Огляд і студії українського народного надбання і культури від початків до сьогодні	Ukrainian culture 1 — ZIRKA M. DERLYCIA Ph.D. Slavic languages and literature, New York University M.A. New York University B.A. Hunter College Presently teaching Ukrainian language at NYU
Середи 6:00 — 7:45 веч. Початок 24 березня	Українська мова 1 — Елементарна українська мова щоденного вжитку	Ukrainian Language 1 — ALEXANDRA KYSILEWSKYJ-TKACZ Ph.D. Slavic Philology and M.A. Slavic Languages, Ukrainian Free University, Munich, Germany
Середи 6:00-7:45 веч. Початок 24 березня	Англійська — як друга мова 1 — Підставовий курс англійської мови для чужинців, які заінтересовані в одержанні громадянства: читання, писання і конверсація	English-Second Language 1 — ZIRKA VORONKA B.A. and M.A. in Linguistics, Rutgers University, N.J. Assistant Professor of English Second Language course at Hudson County Community College, West New York, N.J.
Accreditation by and in affiliation with Hunter College, CUNY. 1 to 3 credits. Class meets twice monthly. Registration through Hunter College.	Незалежні студії — досліди української мови і літератури Головні досліди будуть ще устійнені і одобрені	Independent Studies — WILLIAM OMELCHENKO Ph.D. Ukrainian Studies, Ukrainian Free University, Munich, Germany.

Жалобна Академія по жертвах Бабиного Яру

У неділю, 28-го лютого ц.р., в Денвері, відбулася врочиста жалобна Академія з приводу сорокових роковин від часів розстрілів та нищення українського населення, тим разом руками німецьких спеціяльних частин.

Академія була улаштована громадським комітетом під протекторатом місцевого Відділу УККА.

Програму відкрив Іван Стебельський, після чого слідував дуже змістовний і цікавий реферат про події у Бабиному Яру, виголошений очевидцем, колишнім мешканцем Києва, Олегом Завадовичем. Сюїту до слів Т.Шевченка опус 38, Б.Лятошинського заграла концертова піяністка, жидівського походження, Керол Ворд. Її гру численна публіка обдарувала рясними оплесками та оваціями.

Уривки віршів Олени Теліги, яка також поклала своє життя у Бабиному Яру, прочитали Марта Орищин та Роман Кропивянський. Ансамбль бандуристок збагатив академію своїми трьома точками: „Ой, у полі могила", „Ой, попливи, утко" та лірницький кант „Сирітка" зі сольоспівом Барбари Завадович. Вірш „Молитва" Євгена Маланюка продеклямувала добре знана в Денвері декляматорка Марія Кротюк.

Академія закінчилися чотирма духовними точками „Житейське море", „Під Твою милість", „Вічна пам'ять" та „Боже, Великий, Єдиний", виконаними хором української православної церкви Покрови св. Богородиці, з Денверу, під вправною дириґентурою Пантелеймона Клименка. Всі точки програми були на відповідному культурному рівні, з чого українська громада була задоволена.

Громадський комітет улаштував Академію саме в лютому, бо арешти та розстріли нашої творчої інтеліґенції, яка найбільш потерпіла, сталися саме у лютому 1942 року.

І хоча розстріли в Києві тривали на протязі 778 днів, від першого дня окупації й аж до останнього, 6-го листопада 1943 року (після чого цим зайнялися кґбівці, якраз у лютому загинули такі наші патріоти як Олена Теліга зі своїм чоловіком та ціла плеяда письменників. Там загинули також Іван Рогач, Кузьмик, Ірлявський, Чеверда, Романів, Назаренко та десятки тисяч інших.

Бабин Яр є трагедією цілого людства, а головно українців. Він назавжди залишиться символом знущання окупаційних військ з мирного населення. Символом опресії без різниці, чи вона походить зі заходу чи сходу, півночі чи півдня. Бабин Яр залишиться назавжди в українських серцях, і про нього, і про наші жертви ми всі мусимо говорити.

Юрій Мошинський

Віруючий Шевченко...

(*Продовження зі стор. 2*)

Ми віруєм Твоїй силі
І Духу живому, —
Встане правда! Встане воля!
І Тобі одному
Помоляться всі язики
Во віки і віки.

Це ж він взивав своїх земляків до науки: „Учітеся, брати мої"! і „Якби ви вчились так, як треба".

Його християнська філософія має корінь у „Книзі Еклезіяста", на що вже 75 років тому вказував Василь Щурат. А як чудово оформив її наш найбільший поет в пролозі до „Гайдамаків"! Оця філософія, доповнена прадавніми традиціями нашої землі, стала Шевченковою філософією. Здається, що Шевченкова християнська філософія ще не зовсім досліджена п'яти ґенераціями шевченкознавців і нам ще не зовсім зрозуміла. Її починають щойно тепер розуміти і застосовувати сучасні оборонці нашої самобутности в Україні, де проходить ідеологічний бій за релігійну і національну правду — Шевченкову Правду, яка можливо стане ядром і рушієм розвитку християнсько-національного світогляду в майбутньому.

Головна Управа
Асоціяції Українців Америки
повідомляє зі смутком своїх Членів, Прихильників і Українське Громадянство,
що дня 13-го березня 1982 року, помер у Трентоні, Н. Дж.

бл. п.

Інж. ДМИТРО КУЗИК

член-основник АУА, член його головних органів і редактор місячника „Наш Голос".

Головна Управа
Асоціяції Українців Америки

Спілка Українських Журналістів Америки
зі сумом повідомляє своїх Членів і усіх Читачів Української Преси,
що в дні 13-го березня 1982 р. відійшов у Вічність, несподівано, на 76-му році життя

бл. п.

Інж. ДМИТРО КУЗИК

активний член СУЖА, довголітній головний редактор місячника „Наш Голос".

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 19-го березня, в похоронному заведенні Кошека-Портера, 990 Савт Брод вул. у Трентоні, о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН в суботу, 20-го березня, з того ж похоронного заведення до церкви св. Йосафата, де о год. 9:30 буде відправлена Заупокійна Богослужба і опісля на місцевий цвинтар Св. Марії.

Родині Покійного складає щирі та глибокі вислови співчуття

Управа Спілки Українських Журналістів Америки

ЗАГАЛЬНО ПОЖАДАНА КНИЖКА-СПІВАНИК

ЛІРА-СУРМА

знову появилась на продаж. В більшім розмірі, на лучшім папері в позолоченій твердій оправі, обкладинка

Ярослави Сурмач.

Занимає 606 народних і стрілецьких пісень. З малюнками на кожній сторінці. Ціна низька (як один обід у ресторані) 20.00 долярів. До першого червня, пересилку і текс оплачуємо самі.

Пишіть:
SURMA
11 East 7th Street
New York, N.Y. 10003

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців Америки
запрошує Українське Громадянство на
ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН
Проф. ОТАРИ ШІУК
(ГРУЗИН)

в неділю, 21-го березня 1982 року, о год. 1-ій по пол., в Ґалерії ОМУА, при 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

Виставка триватиме один тиждень, в суботу і неділі, від 1-ої до 8-ої веч., в будні в годинах від 6-ої до 8-ої веч.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в суботу, 13-го березня 1982 року, в місті Трентоні, Н. Дж., ЗСА, з Волі Всевишнього відійшов у Вічність на 76-му році життя
наш Найдорожчий МУЖ, ЗЯТЬ, БАТЬКО, ШВАҐЕР І ДІДУНЬО

бл. п.

Інж. ДМИТРО КУЗИК

ПОХОРОНИ ВІДБУДУТЬСЯ ЗА ТАКИМ ПОРЯДКОМ:

П'ЯТНИЦЯ, 19-го березня, в 7-ій год. веч., в похоронному закладі Кошека-Портера, при 990 Савт Брод Ст. буде відправлена ПАНАХИДА.

СУБОТА, 20-го березня, в 9-ій год. ранку, після короткої відправи в тому ж похоронному закладі (Koshek Funeral Home, 990 So. Broad Street, Trenton, N.J.), домовину з тлінними останками Покійного перевезуть до парафіяльної церкви св. Йосафата, при 1195 Дуц Авеню (1195 Deutz Avenue, Trenton, N.J.), де відправиться СВЯТА ЛІТУРГІЯ.

Після церковних відправ, похоронні обряди завершаться на місцевому цвинтарі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії — зложенням домовини у родинному гробі.

Важким горем прибиті:

ДАРІЯ — дружина
МАРІЯ КАССІЯН — теща
Інж. РОМАН І НАТАЛКА КУЗИКИ
з дітьми: ТАМАРОЮ, ГРАДИКОМ І РАЇСОЮ
Д-р ВОЛОДАР І ЗОРЕСЛАВА КУЗИКИ
з дітьми: ВОЛОДАРЕМ І АНДРІЄМ
Д-р ТЕОДОЗІЙ І ВІРА СЕНДЗІКИ
Інж. БОГДАН І ОЛЬГА ДУБИКИ
Д-р НЕСТОР І НЕОНІЛЯ СЕНДЗІКИ
Д-р ЯРЕМА І НАТАЛКА ДУБИКИ
з дітьми: АДРІЯНОМ І ЛАРИСОЮ
Близька і дальша Родина в Україні і поза її кордонами

Замість квітів на могилу просимо складати добровільні пожертви на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД і на ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ПОЛІТИЧНИМ В'ЯЗНЯМ.

НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКИХ РОКОВИН ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Хор Української Католицької Церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
уряджує

РЕЛІГІЙНИЙ КОНЦЕРТ

присвячений
появі Матері Божої в Люрді, Франція

НЮАРК: Неділя, 21-го березня 1982. Заля: Нова Авдиторія Школи, при Сандфорд вул.
Філядельфія: Неділя, 28-го березня 1982 р. Заля: Катедральна Авдиторія, при Франклін вул.

Початок всіх концертів о год. 4-ій по пол.

В програмі приймають участь:

Всеч. о. ВАСИЛЬ ПРИЙМА, парох Люрду • МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК, сопрано • ОКСАНА і ЯРОСЛАВ РУДАКЕВИЧ та ІВАННА КОНОНІВ, деклямація • ХОР Української Католицької Церкви в Нюарку, Н. Дж. та Ансамбль Бандуристів „ГОМІН" в Нюарку, Н. Дж.

Дохід із концертів — на викінчення Церкви в Люрді. Білети 5.00 дол. при вході на залю.

Нашою участю на концерті та нашою жертвенністю засвідчім, що будова Українського ПАНТЕОНУ-ХРАМУ БОЖОГО в Люрді, близька та дорога нашому серцю!

Вступайте в члени УНС

Крайова Управа
Організації Оборони Лемківщини в ЗСА
Маємо шану повідомити Вас, що
в суботу, 27-го березня 1982 р., о год. 7-ій веч. в залі ОУВФ, при 136 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.
відбудеться

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ З НАШОЮ ГРОМАДОЮ

Зустріч відбудеться з перекускою і мистецькою програмою. Передбачається також збірка пожертв на стипендійний фонд для новоприбулих українських студентів.

НАДІЄМОСЬ НА ВАШУ УЧАСТЬ.

„Союзівка на вакаціях"!

З ОГЛЯДУ НА ВАКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ „СОЮЗІВКИ"

СОЮЗІВКА ЗАКРИТА

від 27-го лютого до 3-го квітня 1982 року

Дайте змогу Вашим дітям провести літо на Союзівці!

Візьміть участь у різноманітній літній програмі Союзівки.

Тенісовий табір .... 20-30-го червня
Хлоп'ячий табір .... 19-го червня — 3-го липня
Дівочий табір .... 3-17-го липня
Курси стилізованих українських танків .... 18-31 липня
(Для початкуючих та заавансованих)
Веде Рома Прийма-Богачевська
Святкування Молоді (для дітей) .... 1-7-го серпня
Святкування Молоді (для старшої молоді) 7-14-го серпня
Курси Українознавства .... 1-14-го серпня
Курси українських народних танків ... 15-28-го серпня
(Для початкуючих та заавансованих)
Веде Петро Марунчак

За дальшими інформаціями, прошу зголошуватися:

SOYUZIVKA UNA ESTATE

Foordemore Rd. • Kerhonkson, N.Y. 12446
Or call (914) 626-5641

ПОВІДОМЛЕННЯ

Особи, які бажають оголошувати своє підприємство у

КОНВЕНЦІЙНІЙ КНИЗІ УНСОЮЗУ

повинні вислати текст оголошення враз із належністю не пізніше як 1-го КВІТНЯ, 1982 р.

Приблизно 430 делеґатів братимуть участь в конвенції, яка відбудеться в тижні починаючи 24-го травня, 1982 р., в Рочестері, Н. Й. В попередніх роках, реклама в конвенційній книзі була дуже популярною.

ЦІНА ОГОЛОШЕННЯ:

Ціла сторінка ... $120.00
Пів сторінки 60.00
Чверть сторінки 30.00
Восьма сторінки 20.00

Проситься виписувати чеки на:

Ukrainian National Association
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ЗІ СПОРТОВОГО ЖИТТЯ УСТ „ЧЕРНИК" ДІТРОЙТ

Із хвилиною закінчення осіннього сезону спортова діяльність Т-ва перенеслася до вигідних і теплих спортових заль. Під сучасну пору діяльними є такі ланки: відбиванкова, чоловіча дружина під проводом В.Чубатого змагається в лізі „Медісон Гайтс" та, крім того, бере участь у відкритих турнірах ЮСВБА в різних містах стейту, в яких здобуває гідні уваги успіхи. І так, дня 6-го грудня 1981 року, між 15-ма дружинами відбиванкарі „Черника" зайняли п'яте місце. В черговому турнірі, 12-го грудня м.р., наша дружина здобула перше місце. У складі дружини виступають: В.Чубатий, провідник, О.Івасюк, І.Лаврин, І.Кучер, П.Дигдало, М.Юзич і І.Петращук.

Жіноча дружина змагається у недалекому Флинті майже кожного тижня. Активними змагунками дружини є: У.Юрків, Н.Шумило, М.Федор, Т.Сливинська, С.Кручак, Л.Кучер, Л. Серафин, Х.Дигдало. Провідником дружини є М.Федор. Обидві дружини ведуть інтенсивну підготову до цьогорічних першенств УСЦАК, які відбудуться 1-го травня ц.р., у місті Баффало.

Шахові ланки під проводом З.Томкова, так як і в попередніх роках, бере активну участь в лізі Шахової Асоціяції Метро-Дітройт. Восени 1981 року ланка звернулася до Управи УСЦАК з пропозицією перебрати обов'язки господаря шахових першенств УСЦАК в 1982 році і нетерпеливо чекає на відповідь.

Перша дружина копаного м'яча під проводом М. Костюка змагається у турнірі в закритій залі, що його спонзорує броварня „Будвайзера". В цьому турнірі беруть участь 18-ть дружин. Дружина „Черника" вже відбула чотири змагання і в усіх них здобула перемогу з такими вислідами: 17-го січня ц.р. з „Космосом" 6:5; 29-го січня з „Вайдат Палермо" 12:6, 7-го лютого з „Савфілд Юнайтед" 16:2; 19-го лютого з „Окленд Страйкерс" 6:5. Завдяки цим перемогам „Черник", маючи на свому конті 8:0 точок, зайняв І-ше місце в показнику табелі ігор.

СПОРТОВИЙ БЕНКЕТ

Дня 5-го грудня 1981 року відбувся спортовий бенкет, що його влаштувало Т-во для відзначення заслужених працівників, змагунів і спонзорів. На рекомендацію комісії відзначень під проводом М.Шумили, нагороди одержали: Осипа і Крис Шалаї за довголітню працю з юнацтвом; В.Гнатюк — за зорганізування тренінгів і здобуття чемпіонату групою молодих юнаків нижче 16-ти років в копаному м'ячі; М.Костюк — за працю з першою дружиною; В.Чубатий і Т.Сливинська — за довголітню працю з відбиванковими дружинами; Дж. Кризанівська — за працю з юнацькими дружинами копаного м'яча; Р.Колодчин, як найбільш здисциплінований змагун копаного м'яча, та І.Сливка — за спонзорство.

Подружжя Іваницькі склали з тієї нагоди даток в сумі 300 долярів на стипендії; цю суму, згідно з їх бажанням, розділено поміж М.Лупенцем (король стрільців дружини і ліґи) та молодшим М.Лупенцем (найкращим змагуном оборони) та Б.Гречним (тренером нашої дружини і референтом копаного м'яча).

Головний радний УНСоюзу Роман Куропась передав від УНСоюзу чек на суму 250 долярів, як підтримку для продовжування спортової активности Товариства.

Бенкет закінчився мистецькою програмою, в якій виступило тріо бандуристів у складі — П.Китастий, П.Писаренко і М.Середюк. Щирими та довготривалими оплесками присутні нагородили наших юних бандуристів, що було для них вдячністю за мистецький виступ перед нашою спортовою публікою.

ЛЕЩАТАРСЬКА ПРОГУЛЯНКА

Лещатарі „Черника" під проводом Л.Серафина в днях від 29-го до 31-го січня ц.р. відбули свою щорічну, традиційну прогулянку до Боєн Гайлендс у Північному Мишиґені. Прогулянка була успішною не тільки щодо кількости учасників (два автобуси), але також щодо їх складу — майже 90 відсотків становила молодь. Це дає запоруку продовження традиції та тяглости.

В.Кізима
пресовий референт

ПОШУКУЄТЬСЯ

КЕРІВНИКА-МЕНАЖЕРА МОТЕЛЮ в стейті НЮ ЙОРК,

величини 65 кімнат.

Побажаний середній вік, знання англійської мови і принаймні частинне знання готелевого підприємства. Услів'я за домовленням. Зголошуватися тільки письмово, подаючи свій життєпис до:

SVOBODA, # 150

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

УСВТ „Ч. СІЧ" — „БЕНФІКА" СК 2:2
УСВТ „Ч. СІЧ" — „ГЕЛЛЕНІК" СК 2:3

Цими двома змаганнями, що відбулися 14-го і 20-го лютого ц.р., І-ша дружина копаного м'яча закінчила свою участь в цьогорічному турнірі Віторійо Поццо, який проходив в зимових місяцях в залі Армори Елизабету. Після ремісу з португальським клюбом „Бенфіка" за вхід до чвертьфіналу турніру нашій дружині треба було виграти останню календарну зустріч з грецьким клюбом „Гелленік", яку, одначе, наші футболісти програли вислідом 2:3 і через це в кінцевому показнику табелі ігор зайняли п'яте місце на усіх 12-ть клюбів в цій групі. Ремісуючи ґолі з „Бенфікою" для „Ч.Січі" здобули: Букачевський і Фарміґа. Обидва ґолі в останніх змаганнях стрілив Букачевський. Крім них, у складі дружини виступали: Хамуляк, Ткач, Микуляк, Лишик, Науменко, Бакун, Охрименко, Чижович, Беднарський.

УСВТ „Ч.СІЧ" (ЮНАКИ І) — НЮ ПРОВІДЕНС (ЮНАКИ) 1:1

В останніх змаганнях турніру в закритій залі „Адідас", що відбулися 21-го лютого ц.р., юнацька дружина „Ч.Січі" закінчила внічию 1:1, і цим самим у кінцевому показнику табелі ігор турніру вона зайняла третє місце. Дня 28-го лютого ц.р. наші юнаки відбули першу гру „плей оф", в якій зазнали поразки з юнаками школи Денвилл вислідом 1:2. Єдиного ґоля для „Ч.Січі" у цих змаганнях стрілив Ведленд. Склад дружини: Д.Василак, Презимірський, Р.Василак, Савуль, Ведланд, Фавило, Сильва, Прило, Р.Презимірський — провідник.

ВИСЛІДИ ОСТАННІХ ІГОР ТУРНІРУ „АДІДАС" МОЛОДШИХ ДРУЖИН „Ч. СІЧІ"

„Ч.Січ" (юнаки II) — Медісон СК (Юнаки) 3:8
„Ч.Січ" (учні) — „Титанс" (учні) 1:5
„Ч.Січ" (учні) — Монтклер (учні) 0:4

(от)

ДЕРМАТОЛОГ J. BARAL, M.D.

245 East 63rd Street
New York, N.Y.
Tel.: (212) 355-2828

Лікування всіх шкірних і венеричних хвороб, пересадження волосся.
Приймаємо тільки за попереднім домовленням. Говоримо також по-польськи і по-німецьки.
Приймаємо Medicare.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Виставка...

(*Продовження зі стор. 2*)

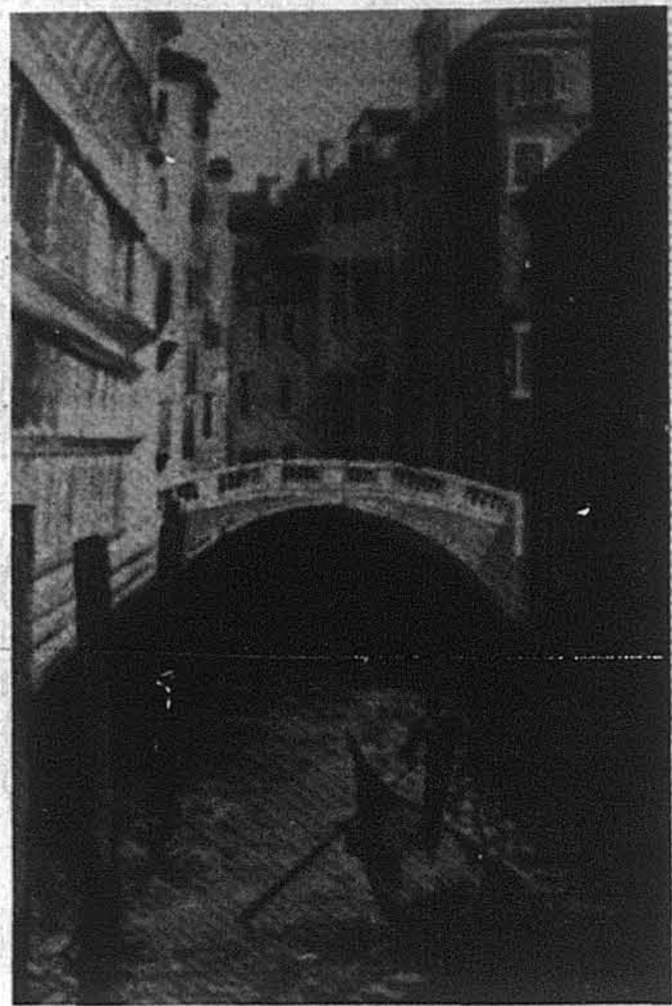
акварельних картин. У них помітне удосконалене плянування та суворий балянс площин і барв. Хоч рання олійна творчість Коломийця була майже виключно фіґурального характеру, нахил до безпредметности промінює в ній вже від багатьох років. Чисто абстрактні олії появляються в нього щораз частіше. Богдан Рубчак ще 1966 року відмітив цю зміну в творчості А.Коломийця, як також вплив французького кубізму.

Анатолій Коломиєць народився 1927 року на Полтавщині. В 1948—53 роках він студіював у Льєжі, Бельгія, спершу в інституті св. Луки, а потім у Королівській Академії Мистецтв, що її він закінчив з високим відзначенням. Від 1953 року він жив й творив у Чикаґо.

Коломиєць мав уже низку індивідуальних виставок у різних містах Америки й Канади. Він утішається популярністю. Виглядає, що люди залюбки купують його картини й рекомендують його творчість своїм друзям.

З нагоди ще одної виставки, відмічуючи яскравість його мистецького дорібку, ми складаємо мистцеві ґратуляції та побажання ще яскравіших успіхів.

Я.Василів

Картина А.Коломийця „Венеція"

ДИСКУСІЙНИЙ ВЕЧІР В УВАН

Ню Йорк, Н.Й. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує в суботу, 27-го березня ц.р., о год. 3-ій по полудні, в Будинку Академії при 206 Захід 100-та вулиця — товариську зустріч і дискусійний вечір на тему: „Майбутнє української науки в Америці". У програмі: відкриття та слово про публікації УВАН — проф. Ярослав Білінський, перший віцепрезидент УВАН; слово про архів-бібліотеку — проф. Василь Омельченко, генеральний секретар та директор бібліотеки: наукова діяльність Академії — проф. Олег Федишин, науковий секретар; доповідь проф. Юрія Шевельова, президента Академії на тему: „Американська наука, українська наука і завдання УВАН"; панель на тему: „Етнічність у професійному та академічному світі: неґативи і позитиви". Учасниками панелю будуть: д-р Богдан Витвицький, мгр Роман Коропецький, Андрій Фединський. Після програми — товариська зустріч.

В. ШУСТ В УІА

Ню Йорк, Н.Й. — Відомий артист Василь Шуст виступить в суботу, 20-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора, в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню). У програмі рецитації творів Тараса Шевченка, Василя Симоненка і Ліни Костенко українською і англійською мовами. Після програми зустріч і вечеря. Вступ 15 долярів від особи; студенти і пенсіонери — 5 долярів.

Іван Смолій

НЕСПОКІЙНА ОСІНЬ

РОМАН

Ціна: $13.00 з пересилкою
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Мирослав Прокоп

РОБІТНИЧІ СТРАЙКИ в ПОЛЬЩІ 1980

Ціна: $7.00 з пересилкою.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

■ **REAL ESTATE** ■

5 FAM. HOUSE
in Ridgewood, Queens. 2 aptms controlled, 3 aptms decontrolled. Gas heat. Price $55,000.00 negotiable, to settle Estates. Call Broker between 10 a.m. — 10 p.m. (212) 359-5170

● **FOR SALE** ●

Найкращі
МАШИНКИ до ПИСАННЯ
марки
"SMITH CORONA"
з українськими черенками, звичайні і електричні, по найнижчих цінах,
замовляти:
"STAUROPEGION"
2226 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622
Тел.: (312) 276-0778

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

зсюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

● **ROZШУКИ** ●

ГАЛИНА ТУРЕВІЧ
розшукує
п. СЯНЬКА ГЛАДКІВ
з Володимира Волинського.
Прошу писати до:
HALINA SUTTER
Azorenstr. 10d
48 Bielefeld 16
West Germany

●FUNERAL DIRECTORS●

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
●
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3638
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

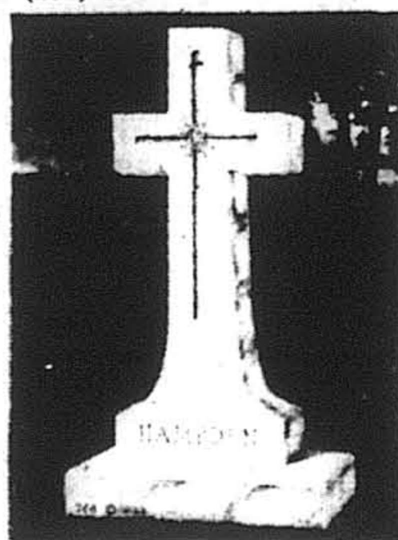
ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1982 р.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. від 1-3 по пол. біля церкви св. Марії в Кліфтоні. Проситься всіх на збори. — Ів. Бурний, секр.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо чл. взяти участь, є важні справи. Делеґати на 30-ту Конвенцію УНС є: І. Хомко і І. Блиха, заступники В. Тижбір і М. Юрчинюк. Просимо приєднувати нових членів до УНС. — В. Марущак, рек. секр.

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. Безсонів

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо ґранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

scope travel inc

Tel. (201) 371-4004 845 Sanford Avenue, Newark, New Jersey 07106

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ

ПРОЩА ДО ЛЮРДУ і РИМУ

CAB APPROVED PUBLIC CHARTER

ЧАРТЕР НА ПОСВЯЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ УСПІННЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В ЛЮРДІ ТА ПРИВІТАННЯ ЇХ БЛАЖЕНСТВА ПАТРІЯРХА ЙОСИФА В РИМІ

ТУРА I		ТУРА II		ТУРА III	
Люрд	26 — 29 серпня	Люрд	26 — 29 серпня	Люрд	26 — 29 серпня
Марсель	29 — 30 серпня	Марсель	29 — 30 серпня	Марсель	29 — 30 серпня
Ніцея	30 серпня—1 вересня	Міляно	30 серпня—1 вересня	Міляно	30 серпня—1 вересня
Фльоренція	1 — 3 вересня	Венеція	1 — 3 вересня	Фльоренція	1 — 3 вересня
Рим	3 — 7 вересня	Рим	3 — 7 вересня	Рим	3 — 7 вересня
Першоклясні готелі:	$1429.00	Першоклясні готелі:	$1479.00	Першоклясні готелі:	$1459.00
Туристичні готелі:	1269.00	Туристичні готелі:	1299.00	Туристичні готелі:	1289.00

ЦІНА ВКЛЮЧАЄ: Перелети літаками CAPITOL INTERNATIONAL AIRWAYS DC8 Aircraft Нюарк/Люрд-Рим/Нюарк, транспортація приватними автобусами по цілому маршруті, приміщення в першоклясних або туристичних готелях (згідно з вибором туристів) у двоособових кімнатах з приватними лазничками, сніданки і вечері щоденно, 1/2 денні оглядини міста у Люрді, Міляно, Ніцеї, Фльоренції та Римі. Автобусові перевози на українські святкування в Люрді та Римі, готелеві податки, напивне та носильники, провідники AMERICAN EXPRESS та українськомовні провідники з Америки з кожною групою.

— Цілоденна екскурсія до Фльоренції з Риму (полуденок включений) додаткова оплата 43.00 дол. від особи.
— Цілоденна екскурсія до Капрі, Неаполю і Соренто з Риму (полуденок включений) додаткова оплата 46.00 дол. від особи.

Завдаток на чартер в сумі 250.00 дол. від особи приймається тільки до 1-го КВІТНЯ 1982 р., чеки прошу виставляти на:
FIRST NATIONAL BANK — SCOPE ESCROW ACCOUNT
* ВІДЛЕТ ІЗ НЮАРКУ: 25 СЕРПНЯ 1982 *